ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4245 5/17 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 16 ՌԱՄԱԶԱՆ 1317 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4215

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, "Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
du alDJirectionournal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ.
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկ[illegible]	տարեկան.	40 Ֆրն.
»	վեցամսեայ.	20 »
Դրամի փո[illegible]	կ'ընդունուի,	115

ղրո [illegible] հաշուով:
Տեղական [illegible] տարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

Վաղը, ինչպէս նաեւ ուրբաթ, Արեւելք չի հրատարակուիր Ծննդեան տօնին պատճառաւ:

ԲԵՐԱՅԻ ԳՈՐԾԵՐ

Բերայի Թաղը, մանաւանդ վերջին մէկ քանի տարիները, հետզհետէ աճեցուն բազմութիւն մը ունեցաւ մայրաքաղաքիս զանազան Թաղերէն եկողներով, որոնք երկու կարգի միայն կը բաժնուին, շատ հարուստ եւ շատ աղքատ. միջին դասակարգը որ ամէն հասարակութիւններու գլխաւոր տարրը կը կազմէ, շատ փոքր թիւ մը ունի Բերայի մէջ: Արդ, յայտնի է թէ աղքատ դասակարգէն ոչ միայն նիւթական օգուտ մը չկայ Թաղին համար, այլ ընդհակառակը բեռ մը կը ծանրանայ թաղին վրայ: Գալով հարուստ դասակարգին՝ ասոնց մէկ մասը կա՛մ առժամանակեայ կը նկատէ իր բնակութիւնը Բերայի մէջ եւ կամ դեռ նոր բաժնուած ըլլալով ուրիշ Թաղերէ՝ իր սիրտ ու հոգին տակաւին այն առջի Թաղերուն հետ կապուած ըլլալով, Թաղեցիական պարտականութեանց ներքեւ չզգար ինքզինքը հանդէպ Բերայի. անանկ որ, եթէ Բերայի մէջ բնակող անդամ չի նկատեր իր անձը: Ասկից սա կը բխի որ Թաղը անկէ ուղղակի օգուտ մը չկրնար ունենալ, կամ խիստ քիչ միայն. կը մնայ ուրեմն միւս մասը որ բաւական ատենէ ի վեր Բերա հաստատուած ըլլալով այլ եւս Բերացի կը նկատուի: Ասոր համար Թաղեցիական պարտականութեանց գիտակցութիւնը, ըմբռնումը եւ գործադրութիւնը անխուսափելի է թէպէտ, բայց պէտքերու շատութեան առջեւ անբաւական կու գայ, որովհետեւ նոյն իսկ Բերայի հարուստ համբաւը իրեն համար հակառակ արդիւնք կու տայ, ըստ որում ամէն մարդ կ'ըսէ թէ Բերա հարուստ է, ուրեմն շատ պէտք չունի նուիրատուութեանց կամ նպաստի: Բայց ահա ճիշդ այդ պատճառաւ կը վնասուի, եւ բաղդատմամբ իր հարուստի համբաւին՝ քիչ արդիւնքներ կը հանդիսանայ: Հարուստ անհատներ կան այո՛, Բերայի մէջ, բայց այդ չի նշանակեր թէ անհատներու հարստութիւնը Թաղին հանրութեան կը պատկանի. միւս կողմէ, սակայն, այդպէս կարծող կամ ատոր պէս կարծիք ունեցող շատ ըլլալուն համար է որ ամէն կողմէ Բերա կը դիմեն աղքատներ, յուսալով օգտուիլ հարուստ անհատներու բնակակցութենէն: Այս բանին վրայ ճշգրիտ գաղափար մը առնելու համար բաւական է գիտել թէ ամէն օր մանաւանդ կիրակի օրերը ինչպէս կը լեցուի Բերայի Թաղ. Խորհրդարանը նպաստ և օգնութիւն խնդրող աղքատներէ, այր, կին, ծեր, տղայ, որբ, այրի, եւն: Մինչդեռ Թաղ. Խորհուրդը իր տրամադրութեան ներքեւ նպաստամատոյց սնտուկ մը չունի եւ չկրնար ունենալ եւ չգիտեր ո՛ր մէկին հասնիլ: Բերայի կալուածները որոշ կարգադրութեան մը համաձայն իրենց յատուկ մատակարարութիւնը ունենալով՝ անոնց հասոյթները չեն կրնար նպաստի բաշխումներու յատկանալ բնականաբար: Հետեւապէս իր համբաւեալ հարստութիւնը անուանական է աւելի կամ, ինչպէս վերը ըսուեցաւ արդէն, ժխտական արդիւնք միայն ունի:

Բոլոր այս ըսուածներէն կը հետեւի ուրեմն թէ նիւթական դժուարին կացութեան մէջ կը գտնուի Բերայի Թաղային սնտուկը, անոր համար որ պէտքերը շատ, իսկ անոնց հոգացման միջոցները քիչ են: Այս իսկ պատճառաւ, աւելի նուիրական կը դառնայ մէն մի թաղեցիի պարտաւորութիւնը՝ ըստ կարելւոյն ձեռնտու ըլլալ Թաղ. Խորհուրդին, որպէս զի կարենայ մանաւանդ այս Ծննդեան տօներուն առթիւ հնար եղածին չափ հոգալ Թաղին բազմակարօտ պէտքերը, զորս աւելորդ է թուել հոս, քանի որ ամէն մարդ կրնայ գիտնալ թէ ինչ են անոնք:

Ծննդի առթիւ ըլլալիք նուիրատուութիւններէն անմիջապէս ետքը կու գայ Բերայի եկեղեցիներէն պնակները վերցնելու խնդիրը, որ տեւական հանգամանք մը պիտի ունենայ եւ որուն վրայ կ'արժէ լուրջ ուշադրութիւն դարձնել: Այս նպատակով Թաղ. Խորհուրդին կողմէ Թաղեցիներուն եղած դիմումը բոլորովին յուսահատական արդիւնքի մը չէ յանգած: Լսածնուս նայելով, 1200 Թաղեցիներու ուղղուած նամակներէն 109ին պատասխանները միայն հասած են որոնք յօժարութիւն կը ցուցնեն վճարել տարեկան 9000 ղրուշ. իրաւ է թէ շատ քիչ է պատասխանողներուն թիւը, բայց Բերայի պնակներուն տարեկան ընդհանուր հասոյթը ըլլալով մօտաւորապէս 20,000 ղրշ., ըսել է որ եթէ 1200 Թաղեցիներու կէսէն պակաս թիւով պատասխանողներ ըլլան, մէկ մէկ համեստ գումար ստորագրելով, դարձեալ պիտի գոյանայ սպասուածէն աւելի գումար մը եւ պնակներու ձանձրանալի շրջը պիտի վերնայ: Կ'արժէ որ ամէն Թաղեցի լրջօրէն խորհի այս պարագային վրայ, փոխանակ աւանդական գանգատը կրկնելու «Թաղականներուն դէմ:

ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԳԷՈՐԳ ԴՊՐԻՆ

ՊԱՐՍԿԵՐԷՆ ԲԱՌԱՐԱՆԸ

Այս բառարանին նկատմամբ կարծեմ թէ մինչեւ հիմա քննադատական ուսումնասիրութիւն մը երեւան ելած չէ. այսպիսի կարեւոր գործ մը՝ որ Հայոց համար առաջինն է իր տեսակին մէջ եւ թերեւս վերջինն ալ պիտի ըլլայ, կ'արժէ որ լուրջ ուսումնասիրութեան մը ենթարկուի: Արդարեւ շատ դիւրին բան չէ ասանկ հոյակապ գործ մը պէտք եղածին պէս ծանօթացնել, այդ տաժանելի աշխատութիւնը գոհացուցիչ կերպով գլուխ հանելու համար բաւական ժամանակ պէտք է, ինչ որ կը պակսի մեզի: Ուստի մենք այն չափը միայն պիտի գրենք որքան կարելի է գիտնալ անոր մասին կարելի եղածին չափ ճշգրիտ գաղափար մը հաղորդելու համար:

Ինչպէս արդէն պատկառելի հեղինակը ըսած է իր յառաջաբանին մէջ, սոյն բառարանը պատրաստած է նախ Շահիտիի (*), Հալիմիի եւ ուրիշ հեղինակի մը կողմէ յօրինուած բառագիրքերէն քաղելով. ետքը ուրիշ բառարաններէ ալ բառեր առած եւ այդ կերպով գործը բաւական ճոխացուցած է:

Այս վերջին բառարաններէն մէկը ըլլալ կը կարծենք Ֆերհէնկի շու'ուրի անուն ընդարձակ բառարանը որ ոչ պարսիկի մը հեղինակութիւնն է, եւ ուր՝ յաճախ իւրաքանչիւր բառի առջեւ, անոր իմաստը ճշդող հատուածներ նշանակուած են վստահելի պարսիկ մատենագիրներէ քաղուած: Գէորգ Դպիր անոր եւ նմաններուն հետեւողութեամբ խել մը բառերու առջեւ հատուածներ դրած է, սակայն անոնց մեծ մասը, ինչպէս լսած ենք, տպագրութեան միջոցին, թերեւս խնայողութեան համար յապաւուած են: Եթէ այդ յապաւումը չըլլար, գործին արժէքը շատ մեծ պիտի ըլլար:

Այս բառարանը Գէորգ Դպիրի մահուանէն ետքը տպուած է Պէշճեան Ցարութիւն ամիրայի ծախքով. տպագրական աշխատութեանց մէջ մեծ դեր ունեցած է Տիւզեան Ցակոբ Չէլէպին բաւական բարեփոխումներ կատարելէ ետքը, իր կողմէ Պարս. Քերականութիւն մըն ալ աւելցուցած է: Գիրքը տպուած է Օրթագիւղ Սրապեան Պօղոսի տպարանին մէջ 1826ին. այս տպարանին մնացորդը մինչեւ այսօր կը կենայ: Սրապեան Պօղոսը եւ զաւակները իրենց մասնաւոր կերպով պատրաստած են հայերէն եւ պարսկերէն տառերը, ինչպէս յիշուած է Տիւզեանի կողմէն աւելցուած յառաջաբանին մէջ:

Մեր ընթերցողները վերը դիտեցին անշուշտ թէ բարեփոխութիւն բառը ստորագծած ենք. մասնաւոր նպատակով մը ստորագծեցինք զայն, որովհետեւ ըստ մեզ այդ գործողութիւնը առիթ տուած է ինչ ինչ սխալներ սպրդելուն այդ պատուական աշխատասիրութեան մէջ, ինչպէս պիտի տեսնենք քիչ յետոյ:

Պարունակութիւնը բաւական ճոխ կարելի է նկատել, թէեւ շատ մը ոճեր եւ բառեր կը պակսին դեռ. կարելի է որ անոնք ալ տպագրութեան միջոցին զանց առնուած ըլլան. այս կէտը՝ տարակուսելի է սակայն, որովհետեւ հեղինակը իր յառաջաբանին մէջ ոճերու մասին յիշատակութիւն մը չըներ. միայն «յորում գրեցի եւ զայլ բառս ինչ յայլոց բառարանաց հանեալ» ըսած է:

Բառերուն իմաստի ճշդութեան գալով, Գէորգ Դպիր կարելի եղածին չափ ջանացած է զանազան բառերուն իմաստը քանի մը բառարաններէ ստուգելով ճշդել. ահա բառարանէ մը սպասուած է'ն մեծ առաւելութիւնը որ իրաւամբ կ'աւելցնէ գործին կարեւորութիւնը, թէեւ ոմանց երկրորդական եւ երրորդական նշանակութիւնը զանց ըրած է: Նաեւ ուրիշ հեղինակներու հետեւողութեամբ խել մը բառերու մասին աւանդական, պատմական ծանօթութիւններ ալ տուած է, որոնք կրնան կարեւորութիւն ունենալ բանասիրական տեսակէտով ալ, որչափ որ անոնցմէ ոմանք զուտ առասպել կամ անճիշդ ըլլան:

Գէորգ Դպիրը ապագայ անխիղճ քննադատի մը խածանքներէն վեր պահելու նպատակ'ով, վերոյիշեալ բարեփոխութեանց արժէքը կ'ուզեմ երեւան հանել:

Նախ ձեռք առնենք այն չորս տող պարս. ոտանաւորը որ համառօտագրութեանց ցուցակէն անմիջապէս ետքը զետեղուած է: Անիրաւութիւն է կարծել թէ անիկա Գէորգ Դպիրին գրչէն ելած ըլլայ, որովհետեւ մէկ տողէն զատ մնացածը տաղաչափական օրէնքին համապատասխան չէ. մինչդեռ պատկառելի հեղինակը՝ որ քաջ ուսումնասիրող մը եղած է, կ'ըսեն, ի մէջ այլոց՝ պարսիկ մատենագրութեան, անտարակոյս գիտէր թէ ինչ է արաբ. եւ պարս. տաղաչափութիւնը, առանց որոյ նշանակութենէ զուրկ եւ միանգամայն ծիծաղելի է երբ ոտանաւոր գրուած ամէն բանաստեղծութիւն:

Ներկայացնենք այդ ոտանաւորը.

Ա. Տող — «Նիւվիշթէ պիմանէտ սիյահ պէր սիֆիտ» որ ըսել է՝ գրուած կը մնայ սեւը ճերմակին վրայ. հոս պէտք էր գրել սիյեհ:

Բ. Տող — «Նիւվիյսէնտէրա նիյս'թ փէրտա խիժրտ» որ ըսել է՝ գրողը վաղուան յոյս չունի:

Այս տողը օրէնքի համապատասխան է. մէկ տողին ճիշդ եւ միւսներուն, մանաւանդ երրորդ եւ չորրորդ տողերուն սխալ ըլլալէն կրնանք հետեւցնել թէ համբակի մը գրչէն ելած է. երկրորդին օրինակութիւն ըլլալն ալ հաւանական է:

Գ. Տող — «Նիւվիշթէ մէն նէտանէմ Թա քի խանէտ», թարգմանութիւնն է՝ գրուածքը (գրուածքս կամ գրածս) ես չեմ գիտեր թէ ո՛վ պիտի կարդայ:

Այս տողը թէեւ չափ ունի, բայց առաջին տողէն բոլորովին տարբեր, ինչ որ օրէնք չէ. կարելի էր ըսել ի մէջ այլոց:

«Նէ տանէմ հէմիյ Թաքի խանէտ խաթէմ»:

Դ. տող — «Էկէր պի միյրէմ պիյշէք իյն պիմանէտ»:

«Եթէ մեռնիմ, անտարակոյս պիտի մնայ սաիկա»:

Աս ալ բնաւ չափ չունի, կարելի էր ըսել գրեթէ միեւնոյն բառերով եւ սակայն ուրիշ կերպով, որ աւելի լաւ կը հնչէ.

«Վէլիկ (2) կէր պի միյրէմ պի մանէտ խաթէմ»:

Այս կերպով վերոյիշեալ ոտանաւորը կ'առնէ հետեւեալ ձեւը.

«Նիւվիշթէ պի մանէտ սիյէհ պէր սիֆիտ»
«Նիւվիյսէնտէրա նիյս'թ փէրտա խիժրտ»
«Նէտանէմ հէմիյ Թաքի խանէտ խաթէմ»
«Վէլիկ կէր պի միյրէմ պի մանէտ խաթէմ»

Կամ «Իւ պիշէք չիւ միյրէմ պի մանէտ խաթէմ»:

Նոյնպէս բաւական թուով սխալներ կը գտնուին բառերուն դիմացը նշանակուած պարս. հատուածներուն մէջ, մեծ մասամբ ընթերցումի սխալներ. քանի մը նմոյշ.

Էջ (7) «Նալէի ճանսուզ՝ խիյզէտ էզ տիլի եկֆեարի մա» ստորագծուած բառը պէտք է ըլլայ իֆկեարի, առաջինը կը նշանակէ միտքեր (°.°.), երկրորդը խոցոտած. թարգմանութիւնն է՝ «մեր խոցոտած սրտէն հոգեկէզ հեծեծանք վեր կ'ելլէ, կամ դուրս կու գայ»: Տարբեր է նաեւ եկֆեար՝ խոց:

Ուրիշ մը — (էջ 10) «Նէ տիհէտ տէր սաֆի իւշշագ' մէրա ճայի նիշէսթ», հոս պէտք է կարդալ սաֆի. Թարգմանութիւնն է՝ «սիրահարներու կարգին մէջ ինծի նստելու տեղ չի տար»:

Ջանց կ'ընենք ուրիշ չատեր, մեր յօդուածը չերկարելու համար: Պէտք է խոստովանինք նաեւ թէ տեղ տեղ օրինակութեան սխալ ալ կը գտնուի, ինչ որ անխուսափելի է սոյն օրինակ հոյակապ աշխատութեան մը մէջ. անկէ ալ նմոյշ մը.

«Բի զէնկիւ պէչիւսթէն Ենեեւեks սիֆիտ»: Ասիկա ոտանաւորի տող մըն է, ուր կարելի չէ ըսել Ենեեւեks որ չափի խանգարման պատճառ կ'ըլլայ. հետեւաբար կ'ըսուի Ենկերks. թարգմանութիւնն է՝ «սեւը լուալով ճերմակի չփոխուիր (չի ճերմկնար)»:

Հոս վերջ տալով մեր այս փոքրիկ ուսումնասիրութեան, պարտք կը համարինք յայտարարել թէ ինչ սխալներ որ սպրդած են այս բառարանին մէջ, բաց ի այն սխալներէն որոնք տպագրական վրիպակներ ըլլալու դրոշմը կը կրեն, յաճախ արաբ. եւ պարս. տաղաչափութեան անհմուտ ըլլալու արդիւնք են, մեծ մասամբ վերագրելի սրբագրողին միայն: Միեւնոյն օրէնքը ինչ ինչ բացառութիւններով կը գործածուի նաեւ օսմ. բանաստեղծութեան մէջ. հետեւաբար օսմ. գրականութեան հետեւողներուն համար հարկ անհրաժեշտ է հմտանալ տաղաչափ. օրէնքներու, ոչ այնչափ գրելու, հապա քերթուած մը ուղիղ եւ յստակ կարենալ կարդալու համար:

Այս մասին ալ ուրիշ առթիւ կը տեսնուինք:

Ս. Ց. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Անցեալ շաբթուան դրամի առատութիւնը Լոնտոնի հրապարակին վրայ աւելի չեզտուած ըլլալով վերջացող շաբթուան մէջ, առաջնակարգ պանքայի եռամսեայ Թուղթերուն սակը $4^3/_4$էն աւելի չէր: Այս սակի անկումը հետեւանքն էր Անգլիոյ պանքային ոսկիի կարեւոր քանակներու ստանձնումներուն, որոնց գումարը հասաւ 2,367,000 անգլ. ոսկիի. ուրիշ գումարներ ալ կը սպասուին դեռ: Մինչեւ որ զանազան արժէթուղթերու շահաբաժիններուն վճարմանց ազդեցութիւնը որոշ կերպով չտեսնուի՝ կարելի չէ ըսել թէ, սակին անկումը պիտի շարունակուի՞ թէ ընդհակառակը, եղած անկումը արդէն շատ չնչին էր: Փոխատուութեան համար տրամադրելի առատ դրամ կար Լոնտոնի մէջ եւ կարելի էր ստանալ զայն օրէ օր պայմանաժամով՝ $3^1/_2$-4 առ 100 տոկոսով, եւ 5 առ 100 շաբաթուան պայմանաժամաւ: Անգլիոյ պանքային ոսկիի սթօքը նախորդ շաբթուան վրայ աւելցաւ 2,783,609 անգլ. ոսկի:

Արծաթի հրապարակը շատ տկար էր, նախորդ շաբթուան գինն էր $27^5/_{16}$ բէնս աունսը (1 լիպրան 16 աունս է եւ 1 լիպրան 144 տիրէմ) եւ վերջին շաբթուան մէջ մինչեւ 27 բէնսի ինկաւ, սակայն կրկին բարձրացաւ $27^1/_8$ բէնսի եւ $27^3/_{16}$ բէնս՝ 2 ամսէն յանձնելու պայմանաւ:

Արժէթղթոց հրապարակը վերջին շաբթուն բաւական գործունեայ եղաւ, մասնաւորաբար չորեքշաբթի, եւ գիներուն միջինը թեթեւ կերպով բարձր է այժմ՝ բաղդատմամբ նախորդ շաբթուան: Անգլիոյ կառավարական քոնսոլիտները $^1/_4$ի անկում մը կրեցին, սակայն անգլիական եւ իւլանտական պանքաներուն արժէթուղթերը դէպ ի վեր շարժում մը ունեցան: Թեթեւ բարձրացում մը տեղի ունեցաւ սպանիական, իտալական եւ ռուսական կառավարական Թուղթերուն վրայ, ինչպէս նաեւ օսմանեան Բ. եւ Դ. քօնսօլիտները: Ցունականները անկանոն ընթացք մը ունեցան: Պուլկարականները 4 միութիւն բարձրացան եւ անոնց վրայ խել մը փոքր գործառնութիւններ տեղի ունեցան: Անգլիական երկաթուղիներէն Կրէյթ Ուէսթրն, եւ Նորդհ Իսթըրն իւրաքանչիւրը մէկ միութիւն բարձրացան: Նորթհ Ուէսթըրն թեթեւ բարձրացում մը ունեցաւ, սակայն Միրլէնդ Տիփըրտը ինկաւ:

Կրէյթ Իսթըրնի համար բաւական խնդրանք կար եւ թեթեւ բարւոքում մը կրեց:

Անգլիական եւ իւլանտական 18 գլխաւոր երկաթուղիները վերջին շաբթուն 45,018 անգլ. ոսկի հասոյթի յաւելում մը ցոյց կու տան, բաղդատմամբ անցեալ տարուան նոյն ամսուան, որ ըսել է հարիւրին 3,5, եւ սկովտական 3 գլխաւոր գիծերը 1633 անգլ. ոսկիի յաւելում մը ունեցած են, այսինքն հարիւրին 0,8:

Վերջին 6 ամսուան մէջ — յուլիս 1էն մինչեւ 31 դեկտ. — անգլիական եւ իւլանտական երկաթուղիները յաւելում մը ունեցած են 1,515,634 անգլ. ոսկիի, կամ՝ հարիւրին 3.8, մինչդեռ սկովտականները 100,715 անգլ. ոսկի միայն, որ հաւասար է հարիւրին 2.4ի. վերջինները օգոստ. 1էն հաշուուած են, իսկ առաջինները յուլիս 1էն:

Հետեւեալները կարեւոր երկաթուղիներու արժէթուղթերուն շաբաթ օրուան գիներն են.

Barry deferred ordinary	132էն	7
Caledonian	141էն	2
» deferred	$49^1/_8$էն	$^3/_8$
City of south London	59էն	62
Great central preferred	41էն	3
» » deferred	$17^3/_4$էն	18
» eastern	$124^1/_2$էն	5
» northern deferred	$57^1/_8$էն	$^3/_8$
» western	165էն	$5^1/_2$
Hull & Barsley	$50^1/_2$էն	51
Lancashire & Yorkshire	$144^3/_4$էն	$145^1/_4$
London, Brigston & Co. «A»	179էն	$9^1/_2$
London, chatham et dover	$23^1/_8$էն	$^3/_8$
London et North western	$197^5/_8$էն	$8^1/_4$
» et South western	206էն	11

Պատերազմի դաշտէն եկած վերջին լուրերը Անգլիոյ բանկին քիչ մը աւելի նպաստաւոր ըլլալուն՝ հարաւային Ափրիկէի հանքային Թուղթերուն վրայ փոքր բարւոքումներ եղան: Rand mineը 31 ու կէսի բարձրացաւ, նոյնպէս կոտորակաւոր բարձրացումներ ունեցան Geldenhuis deep, Wemmer derreira եւ Langlougte estate, մինչդեռ Jubilee եւ Roodefoor et Unitedի Թուղթերը ինկան: Լոնտոնի պանքաներու արժէթուղթերուն բաւական խնդրանք կար ի հետեւութիւն անոնց վերջին շաբթուան վճարած լաւ շահաբաժիններուն (*):

Լընտըն էնտ Ուէսթմինըսդր (London and Westminister), Լընտըն էնտ Քաունթի (London and County), Լընտըն Ճօյնթ Սթօք (London Joint Stock) Նէշըն'էլ ընտ Բրէվըն'շըլ (National and Provential) եւ Իւնիըն (Union) բաւական զգալի բարձրացումներ ունեցան:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ. — Ցորենի խնդրանքը շատ տկար եղաւ վերջացող շաբթուն մէջ: Շատ քիչ ալրանք ներածուած ըլլալով upnf ունեցողները ծախելու չափ տրամադրութիւն չունէին: Ալիւրի հրապարակն ալ ցորենին պէս շատ հանդարտ եղաւ: Շոգենաւի մէջ ալրանք ունեցողները պահանջեցին այն տեսակ գիներ զորս վճարող չի կար, եւ այդ գլխաւոր պատճառը եղաւ գործառնութեանց դանդաղութեան: Սեւ ծովու ալրանքին 20 շիլին 3 բէնս պահանջուեցաւ, եւ 20 շիլին՝ Նովորսիսքի ալրանքին. — 47 48 լիպրա երաշխաւորուած: Գնողներ կար դեղին լա Բլաթա (la Plata) տեսակէն, 16 շիլինէն, (ալրանքը դեռ ծովուն վրայ) մինչդեռ յունվար եւ փետրուար յանձնման գինը ընդունեցաւ 16 շիլին 9 բէնս: Ամերիկեան խառն ալրանքին, յունվարին յանձնելու պայմանաւ, 16 շիլին 9 բէնս առաջարկուեցաւ, սակայն 17 շիլին 3 բէնս պահանջուեցաւ: Օտեսայի հին ալրանքին գինն էր 20 շիլին:

Երկաթ եւ հանքածուխ. — Նոր տարւոյ առթիւ աշխատութեանց դադարումը կրկին ազդեց հրապարակին վրայ, մասնաւորաբար Կլասկովի մէջ, եւ միւս կողմէ խնդրանքի ուժգնութիւնը ա՛լ աւելի չեզտուած ըլլալով գիները ընդհանուր առմամբ Թոնոյին 1 շիլին 2 բէնսի կրկին բարձրացում մը ունեցան: Գլխաւոր կեդրոններու մէջ ներկայ սթօքն է 324,269 Թոնօ:

Այըրն էնտ Քօլ Թրէյտս Րիվիու (Iron and Coal Trads' Review) երկաթի եւ պողպատի մասին հետեւեալը կը գրէ,

«Բանուած երկաթի եւ պողպատի գործարանները նոր տարին սկսան՝ ձեռքերնին լեցուն՝ հրամաններով: Բանուած երկաթի գները շատ ուժով բարձրանալու վրայ են: Լանքաշըրի գործարանները երկաթ ձողերու համար 10 անգլ. ոսկիէ պակաս գնով հրաման ընդունած չունին, յանձնելի Մանչէսթրի շրջակայքը: Հիւսիսային Սթաֆորտշիրի գիներն ալ գրեթէ նոյնն են, թէպէտեւ շինողները շատ փութկոտ չեն նոր հրամաններ ստանալու համար: Հարաւային Սթաֆորտշիրի տուներուն այն շրջաբերականը որով կը ծանուցանէին թէ թոնոյին 10 շիլինի յաւելում մը ըրած են, կրկին ապացոյց մըն է երկաթի առեւտուրին ուժեղ վիճակին: Պողպատի համար ալ շատ հաստատուն խնդրանք կայ: Հրամաններ ըլլալու վրայ են աշխարհի չորս ծայրերէն եւ գիները, հետեւաբար, դէպ ի վեր: Ամբողջ գործարանները վերջին ծայր զբաղեալ են եւ ամէն պատճառ կայ կարծելու թէ ներկայ տարին պողպատի առեւտուրին համար անցեալ տարուընէ աւելի գործունեայ պիտի ըլլայ: Հանքածուխի հրապարակին ալ տօներու պատճառաւ եղած դադարին ազդեցութեան ներքեւ է, բայց կ'ուզենք հանդարտ: Խնդրանք շատ՝ սակայն ալրանք չի կայ: Գաղափար մը տալու համար հանքածուխին գնոյն բարձրացման աստիճանին վրայ, ըսենք թէ՝ 1890ին, այս միջոցին առաջին կարգի ալրանքներուն գինն էր 12 շիլին 6 բէնս. 1893ին 8 շիլին 6 բէնս, եւ արդի գինն է 16 շիլին Թոնօն: Կազ արտադրելու համար մանաւանդ հանքածուխին գինն է 15 շիլին 6 բէնս. քօք տեսակը դժուար է ձեռք անցընել, անուանական գինը ըլլալով 15էն 16 շիլինը»:

Բամպակ. — Վերջին շաբթուն լաւ խնդրանք ըլլալով գոհացուցիչ գործեր եղան, մասնաւորաբար ամերիկեան տեսակներուն վրայ: Եգիպտականներուն վրայ միջակ գործ եղաւ եւ լաւ տեսակներուն գիները $^1/_{16}$ բէննիի բարձրացում մը ունեցան:

«Ափլանտ» (ակէվրա) ամերիկեան տեսակներու հրապարակը շատ գործունեայ եղաւ եւ գիները շատ անկանոն: Վերջին գիներն եղան $^5/_{64}$ բէննիի բարձրացում մօտ ժամանակին յանձնումներու եւ $^1/_{64}$էն $^2/_{64}$ի անկում ուշ յանձնումներու համար: Եգիպտական տեսակներուն վրայ հետեւեալ գիներով գործառնութիւններ եղան:

Յանձնում յունուարին $6^{49}/_{64}$էն $^{50}/_{64}$ բէնս, մարտին $6^{53}/_{64}$, $^{57}/_{64}$, $^{58}/_{64}$, $^{60}/_{64}$, մայիսին $6^{59}/_{64}$էն $^{60}/_{64}$, յունիսին $6^{60}/_{64}$, յուլիսին $6^{61}/_{64}$էն $^{62}/_{64}$ բէնս:

Վերջին շաբթուան բամպակի արտածումը եղաւ 4907 հակ, Սթօքը պակսեցաւ 19,080 հակ:

Բաղդատական հաշիւ. — Ներածում՝ յունուար 1էն 4 1900ին 59,044 հակ, 1899ին 111,884 հակ: Արտածում՝ յուն. 1էն 4' 1900ին 4907 հակ. 1899ին 13,955 հակ: Սթօք՝ յուն. 4' 1900ին 717,620 հակ, 1899ին 1,370,170 հակ: Սպառում Անգլիոյ մէջ յուն. 1էն 4' 1900ին 71,218 հակ, 1899ին 64,654 հակ:

Անգլիոյ համար վերջին շաբթուն բերուած բամպակին քանակն է 185,000 հակ. անցեալ տարի նոյն ժամանակամիջոցին 540,000 հակ էր: Ա. Դ.

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր արդի ընկերութիւնը գլխաւորապէս երկու տարրեր, իրարու բոլորովին հակառակ գաղափարներ ունի երաժշտութեան վրայ: Ըստ ոմանց, անօգուտ, [illegible] բան մըն է անիկա (քանի որ ստակ շահելու չի ծառայեր): Ուրիշներ ալ սխալ են ուսման ճիւղը բոլորովին զանց ընել՝ միւզիք սորվելու համար: Այս երկու ուղղութիւններն ալ սխալ են. ինչու ուսման հետ միւզիք եւ միւզիքի հետ ուսումնինք չսորվինք. միթէ չէ՞ք կրնար այս երկու ճիւղերը զուգընթաց յառաջացնել:

Դժուար չպիտի ըլլար — երբ առաջին գաղափարին ծառայողները քիչ մը աւելի զարգացած մտքի տէր ըլլային — հասկնալու համար որ կատարեալ դաստիարակութիւնը միայն օտար լեզու մը եւ քիչ մըն ալ հաշիւ գիտնալուն մէջ չի կայանար, եւ երկրորդ կարծիքէն եղողներն ալ, թէ իրենց զաւակները առողջ ընկերութեան [illegible] պէտք է նախ մարդ ընեն:

Հին Յունաց ժամանակ, արուեստագէտ մը պէտք էր լաւ փիլիսոփայութիւն սորված ըլլար: Նմանապէս բոլոր մեծ նուագահանները՝ Վակներ, Սէն-Սան, [illegible], Պրայմս ամենաբարձր ուսումնականներ են, հմուտ արուեստագէտներ բառին բովանդակ նշանակութեամբը:

Արուեստը մարդկային կեանքին եւ բնութեան պատկերը, արտայայտութիւնը ըլլալով, արուեստագէտ մը [illegible] արժանի ըլլալու համար պէտք է լաւ ճանչնայ եւ ուսումնասիրած ըլլայ զանոնք. այս [illegible] արդէն [illegible] արուեստագէտներու [illegible]:

Զգացման, կեդրոնացեալ միւզիքը, ինչպէս ամէն արուեստ, իմաստասիրութեան մը [illegible] կը դառնայ [illegible] ըլլայ, արժանիքին հետ համեմատութեան [illegible]: Պէթհովն իր [illegible] անկողնին վրայ կը հարցնէր իր մտերիմ մէկ բարեկամին. «Հէյմն», հիմա չէ՞ որ [illegible]: Շօբէնհաուէր [illegible] միւզիքը համաշխարհային [illegible] լեցուն է [illegible] ըսած է:

(*) Երկուքն ալ Թուրք են: Հիճրէթի Ը. եւ Թ. դարերուն մէջ ապրած են:

(2) Կամ «Իւ պիշէք չիւ միյրէմ պի մանէտ խաթէմ»:

(*) Յառաջիկայ յօդուածով այս մասին մանրամասնութիւններ պիտի տանք:

Ինչո՞ւ ուրեմն, քանի որ համաշխարհային է այդ լեզուն, մենք ալ կարող չըլլանք զայն հասկնալու, զգալու ճշմարիտ գեղեցկութիւնը այդ ներդաշնակ լեզուին որ փոխանակ ականջներնուս՝ ուղղակի հոգիներնուս հետ կը խօսի, ջանալով միանգամայն զայն ազնուացնել, գտնելով անոր մէջ անբացատրելի ուրախութիւն մը, գոհունակութիւն մը և մխիթարութիւն մը, Ինչ կը զգար Շօբէն երբ մահուան անկողնին վրայ պառկած և գիտնալով դեռ քանի մը վայրկեանի կեանք ունենալը, կ'ուզէր զանոնք երաժշտութեամբ անցընել չգտնելով աւելի արժանի բան մը իր վերջին վայրկեաններուն, կ'աղաչէ իր բարեկամուհիին՝ Բօթօքա իշխանուհիին կատարել իր փափաքը. խեղճ կինը մէկ կողմանէ արցունքի հեղեղներ թափելով կ'երգէ Ստրատելլայի Սաղմոսները, մինչդեռ անդին Շօբէն իր վերջին շունչը կը փչէր։

Միթէ այս ամէնքը չե՞ն ապացուցաներ որ երաժշտութեան մէջ կայ գերմարդկային դիւթիչ կենսատու զօրութիւն մը, բայց միայն անոնց համար որոնք իրօք հասկցած են անոր իսկական գեղեցկութիւնը։ Շատեր «միւզիք չենք հասկնար» կ'ըսեն, բայց միթէ արդարացուցիչ պատրուա՞կ մըն է ասիկա։ Ի՞նչպէս կ'ուզեն առանց աշխատութեան կամ փափաքի լեզու մը սորվիլ, հասկնալ. կա՛մ պէտք է աշխատին կամ գոնէ փափաք ունենան։ Առանց ասոնց, պիտի նմանէին անոնց որ առանց քերականութեան կանոնները ճանչնալու, լեզու կը սորվին բառաբիրով։

Կատարեալ դաստիարակութիւնը միայն ուսմունքով չի լմննար, ինչպէս նաև միայն նուագագիտութեամբ արդիւնք չըլլար մարդ. ջանանք կարելի եղածին չափ զուգընթաց յառաջացնել այս երկու ճիւղերը, եթէ կը փափաքինք ամէն տեսակէտով զարգացած սերունդ մը հասցնել։

Իբր պարտականութիւն կամ ի հարկէ ստիպեալ չի սորվինք երաժշտութիւնը, այլ սիրենք զայն և աշխատինք հասկնալ անոր թաքուն գեղեցկութիւնները և թափանցել միշտ աւելի խորը։

Վ. ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՆՈՐ ԶՕՐԱՎԱՐՆԵՐԸ

Լորտ Ռոպէրթս և Լորտ Քիչնէր, կ'ըսեն Բարիզի թերթերը, որոնք Բարեյուսոյ Գլուխը ցամաք ելան, արդեօք կացութեան մէջ փոփոխութիւն մը առաջ պիտի բերե՞ն։ Պիտի լրացնե՞ն Անգլիոյ բանակին պակասները։ Միթէ հրամանատարները ռազմական տաղանդ չունենալո՞վ է որ յաջորդական ձախողուածներ կունենան։ Ընդունելով որ երկու Լորտերը ռազմական հանճարը ունեցած ըլլան, կրնա՞ն դարմանել գործուած սխալները, քանի որ Պօէրները այնչափ օգտուած են անոնցմէ։ Կրնա՞ն այնպէս մը ընել որ Անգլիոյ զինուորները ընդարձակ տարածութեան մը վրայ չցրուին. զանազան զօրաբաժիններ իրարու հետ յարաբերութիւն ունենան։ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր իր 30,000 հոգիով տակաւին բան մը չէ կրցած ընել Լէտիսմիթը ազատելու համար. միթէ Լորտ Ռոպէրթս՝ Լորտ Քիչնէրի աջակցութեամբ պիտի կրնա՞յ աւելի բան մը ընել, Անգլիացի մը վերջերս ըսեր է.

«Յիմարութիւն է Ճիպրալթարը գրաւելու համար փորձ մը ընել որչափ բազմաթիւ բանակ մըն ալ գտնուի։ Հարաւային Ափրիկէի երկու հանրապետութիւնները Ճիպրալթար մը կը կազմեն երեք հազար քիլօմէթրէն աւելի շրջագիծով։ Զանոնք պաշարելու և յարձակմամբ գրաւելու համար երեք միլիոն հոգիի պէտք կայ։»

Բարիզի լրագիրները Անգլիացիին այս խօսքերը արտատպելով կը յարեն.

«Անգլիական ու գերմանական մամուլին մէջ չկայ զինուորական գրող մը որ անկարելի չգտնէ բրիտանական յաղթութիւն մը։ Անգլիա ցամաքային ու ծովային իր բոլոր զօրութիւնը պիտի զրկէ հետըզհետէ ջախջախուելու համար անառիկ դիրքերու դէմ։ Այդպէս պիտի կրնա՞յ ազդեցութեան նշոյլը անգամ փրկել։ Ձախողութեամբ պսակուած յարատեւութիւնը սքանչացում կը պատճառէ. սակայն հակառակ պարագան՝ սնանկութեան ամէնէն կարճ ճամբան է։»

ԿՈՏՈՐԱԾԻ ՏԵՍԱՐԱՆ ՄԸ

Հիմա սկսած է հասկցուիլ թէ Մակէրսֆոնթէյնի ճակատամարտէն ետքը հաղորդուած հեռագիրները յապաւուեցան գրաքննութեան կողմէ։ Լոնտոնի թերթերը կը հրատարակեն նամակներ, որոնց մեծ մասը ջնջուած են նոյն գրաքննութեան միջոցաւ։ Այդ նամակներէն կը հասկցուի թէ սկովտացի լեռնականներու կիսաբաժինը ճշմարիտ կոտորածի մը ենթարկուեր է, այնչափ որ զինուորներէն շատերը պահ մը կորսնցուցեր են իրենց արիութիւնը։ Տէյլի Մէյլ կը հրատարակէ այդ մասին ամէնէն շահեկան նամակ մը։ Ահաւասիկ անոր գլխաւոր մասերը.

«Գիշերը շատ մութ էր և սաստիկ ցուրտ կ'ընէր։ Զինուորները սեղմուած կարգերով կը յառաջանային։ Կը կարծէին թէ թշնամիին վրայ յարձակելէ առաջ ամբողջ դաշտը պիտի անցնին. ուստի անհոգ կը քալէին։ Խօսակցութեան ձայները այնչափ կը բարձրանային որ սպաները քանի մը անգամ ազդարարեցին որ կամաց խօսին։ Ո՛չ սպաները և ոչ զինուորները կը կասկածէին թէ իրենց առջեւ ահագին պատնէշներ կը գտնուին։ Յանկարծ աջ կողմին վրայ լոյս մը փայլատակեցաւ. ուրիշ մը ձախ կողմին վրայ և ամբողջ պատնէշը սկսաւ կրակի ովկիանոս մը ժայթքեցնել։ Ռումբերու տարափ մը կոտորածներ կ'ընէր Սկովտացիներուն կարգերուն մէջ։ Անակնկալը այնչափ մեծ չէր կրնար ըլլալ։ Ամբողջ զօրագունդին մէջ սոսկալի խուճապ մը տիրեց և ուրիշ ո և է բանակի զօրագունդ մը տարբեր կերպով չէր կրնար շարժիլ։ Հրացանաձգութիւնը այնչափ ահռելի էր, զինուորները այնչափ յանկարծակիի եկած էին և կոտորածին տեսարանը այնչափ սոսկալի էր որ ո և է մարդկային արարած չէր կրնար պահել իր պաղարիւնութիւնը։ Զինուորները կէս շրջանակ մը ընելով սկսան վազելով փախչիլ, իրարու զարնուելով և զիրար կոխկռտելով։ Զօրագունդին երեցը որ առջեւէն կ'երթար ոտնակոխ եղաւ։ Կրակը տեւեց երեք վայրկեան, բայց սկովտացի սքանչելի կիսաբաժինէն ութ հարիւր հոգի սպաննուեցան։»

ՎՀԱՏՈՒԹԻՒՆ

Կլօպ Մօտտէր-Ռիվըրի իր թղթակցէն նամակ մը հրատարակած է որ դեկտ. 16 թուականը կը կրէ։ Այդ նամակին մէջ սա տողերն ալ կան.

«Անօգուտ է ծածկել սա պարագան թէ անգլիական զինուորներու մեծ մասը սկսած է վհատիլ։ Անգլիական զինուորները շատ լաւ կռուեցան, բայց իրենցմէ հրաշքներ կը պահանջեն, ինչ որ չկրցան ընել իբր մարդկային արարած։ Օրինակի համար սկովտական կիսաբաժինը որ գրեթէ բնաջինջ եղած է և այլ սպայ չունի, կրնա՞յ ապագային գործել առաջուան պէս։ Ոչ, անկարելի է։ Եթէ կասկածող մը կայ, թո՛ղ գայ սպաներուն և զինուորներուն հետ խօսելով գաղափար մը կազմէ, ինչպէս ես ըրի։»

Պ. ՊԱԼՖՈՒՐԻ ՃԱՌԸ

Տեպսին Լոնտոնի թղթակցէն.

«Պահպանողական մամուլը կը շարունակէ իր յարձակումները Պ. Պալֆուրի դէմ որուն ճառերը հաճելի չեն թուիր։ Գանձային նախարարը իբրեւ ճակատագրի հպատակող և լաւատես կը մեղադրեն։ Պ. Պալֆուր ըսաւ թէ պատերազմը անխուսափելի էր, ինչպէս նաև առաջին ձախողուածները։ Նոյնը կրնայ ըսուիլ նաև կազմակերպութեան պակասներուն և յապաղումներուն, յանկարծական դէպքերու որոնք արդիւնք են Անգլիոյ սահմանադրութեան թերութիւններուն և քաղաքական վարչութեան եղանակին։ Այսպէս կը խօսի ճակատագրի հպատակող Պ. Պալֆուր։ Պատերազմը սակայն վերջ մը պիտի ունենայ Անգլիացիներուն սպասած վերջը, և բրիտանական տէրութիւնը այդ փորձէն ամէնէն աւելի զօրաւոր դուրս պիտի գայ և հիմակունէ աւելի հզօր հիմերու վրայ պիտի հաստատուի։ Այսպէս կը խօսի լաւատես Պ. Պալֆուր։ Մամուլը ամէնէն աւելի գանձային նախարարին լաւատեսութիւնը կը քննադատէ և տրամադիր է իրերը սև գոյնով տեսնել։ Լրագիր մը կը պահանջէ հարիւր հազար զինուոր եւս զրկել հարաւային Ափրիկէ և բոլոր կամաւորները շարժման վիճակի մէջ դնել։ Կ'երեւայ թէ լրագիրներէ մէկ քանին կորսնցուցած են իրենց դատողութիւնը։ Արդէն 80,000 պահեստ և 60,000 քաղաքապահ զինուոր առին զրկելով վաճառականութիւնը և ճարտարագործութիւնը։ Եթէ ասոնց վրայ 200,000 հոգի ալ աւելցուի, վաճառականութիւնը և ճարտարարուեստը 340,000 աշխատողներէ պիտի զրկուին։ Ի՞նչ ընելու համար։ Անգլիական լրագիրները ի՞նչ միջոցներ պիտի պահանջէին եթէ իրենց երկիրը մեծ տէրութեան մը հետ պատերազմի մէջ ըլլար։

«Ասիկայ ամէնը չէ սակայն։ Քիչ ատենէն Անգլիա 200,000 հոգի պիտի ունենայ հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Խնդիրը ասոնց հրամանատարներ գտնելու վրայ է։ Իրաւացի կերպով կը հարցուի թէ ո՞րն է անգլիական այն բարձրաստիճան սպան որ պիտի հրամայէ այդչափ բազմաթիւ բանակի մը։ Ասկէ զատ զինուորներու թիւը որչափ աւելնայ, կը դժուարանայ փոխադրութեանց, սպառազինութեանց, պաշարներու և ռազմամթերքներու խնդիրը։ Պէտք է շիտակը ըսել. Անգլիոյ զինուորները քիչ մը վհատած են։ Ասիկա փափուկ կէտ մը ըլլալով, աւելի աղէկ է Անգլիոյ լրագիրներուն բառերը մէջ բերել։ Սթանտարտ կ'ըսէ թէ այսօր ամէն բան կախում ունի Թուկէլայի եզերքներուն վրայ մօտերս պատահելիքներէն։ Անգլիական թերթը հաւանական կը նկատէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի մէկ երկրորդ ձախողուածը որ աղետալի պիտի ըլլայ իր բարոյական ու նիւթական արդիւնքներովը։ Սթանտարտ կը յարէ.

«Դժբաղդաբար չենք կրնար ըսել թէ շատ յառաջդիմութիւն կ'ընեն պատերազմի դաշտին միւս կէտերուն վրայ, Քիմպըրլի ասկէ ամիս մը առաջ փրկութեան համար աւելի յուսալից էր։ Լորտ Մէթհուէն անգործ կը մնայ Քրոնեէի ամրացած դիրքերուն առջեւ, և հաւանօրէն անկարող է ո և է յաջողութեան յոյսով յարձակում մը ընել, նոր օգնութիւններ չստացած։ Թէ՛ մեր և թէ մեր պաշտօնակիցներու թղթակցաց նամակները շատ քաջալերիչ չեն Լորտ Մէթհուէնի նկատմամբ։ Ասոնք ցոյց կու տան թէ մեր հետեւակները իրենց բոլոր արժէքովը ու աւանդական կորովովը կռուած են, սակայն կը հաստատեն նաև թէ այդ սքանչելի արիութիւնը բոլորովին զուր տեղը գործածուած է, —ինչպէս Թուկէլայի մէջ,— թերի հրամանատարութեան մը և գէշ առաջնորդութեան մը հետեւանքով։ Լորտ Մէթհուէնի քանի՛ մը լաւագոյն վաշտերը այնքան դառն փորձի մը ենթարկուեցան Մակէրսֆոնթէյնի մէջ որ այլեւս կարող չեն պատերազմի դաշտին վրայ երեւիլ, աւելի նպաստաւոր կերպով։ Սկովտական լեռնականներու կիսաբաժինը ամէնէն աւելի հետեւանքները ունի. բայց նոյն իսկ Սիֆորթներէն ու Կորտոններէն միացածներն ալ չեն կրնար այս տեսակ փորձի մը ենթարկուիլ, առանց ծանր կորուստ մը ունենալու։ Վերջապէս պէտք չէ շատ բան մը սպասել Կրիքըուալանտի բանակէն։»

«Արդ, Սթանտարտի ըսած Կրիքըուալանտի բանակը, Անգլիոյ ամէնէն նշանաւոր զինուորներէն կը բաղկանայ։ Այդ բանակը կը կազմեն Սկովտացիներու կիսաբաժինը և անձնապահներու զօրագունդերը։ Ամիսէ մը ի վեր զրկուած նոր զինուորները՝ հիմա հարաւային Ափրիկէ գտնուողներէն շատ ստորին են. նաև սպաները, վասն զի քաղաքապահները ու կամաւորները՝ կանոնաւոր զինուորներու մարզանքները չունին։ Այս պայմաններուն մէջ դիւրին է ըմբռնել թէ Սթանտարտ իրաց կացութիւնը քիչ մը վհատեցուցիչ կը նկատէ և կը մխիթարուի Պ. Պալֆուրի երկրորդ ճառը քննադատելով։ Այն պարագան որ տարօրինակ է և որ կացութեան տիրող իրողութիւնն է, սա է թէ անգլիական մամուլը գանձային, պատերազմական ու ելմտական նախարարներուն վրայ կը յարձակի, մինչդեռ Պ. Չէմպըրլէնի մասին բան մը չըսեր։ Պէտք է որ գաղթային նախարարին բարեկամներէն մէկը ծառայութիւն մը մատուցանէ զայն քննադատելով, պայց թէ ոչ Պ. Չէմպըրլէնի յարձակումէ զերծ մնալը կասկած պիտի յարուցանէ։ Չար լեզուներ շատ կան։»

ՊՕԷՐՆԵՐՈՒ ԵՐԳԸ

Պէրլինէն կը հեռագրեն թէ Ֆրանքֆորթի Հիւսարներու զօրագունդին նուագածուներուն խումբը, Կէօթէի հրապարակին վրայ, վերջերս Պօէրներու ազգային երգն ալ նուագեր է։ Ասոր վրայ զօրավար Լինտէքուիսթ 18 րդ զօրաբանակին բոլոր գունդերուն ծանուցեր է թէ պէտք չէ Պօէրներու քայլերգերը նուագել։

ՉԷԶՈՔՆԵՐԸ

Գերմանական կէս-պաշտօնական Նորտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ լրագիրը, Գերմանիոյ բացարձակ չէզոքութեանը վրայ խօսելով, կ'ըսէ.

«Քանի մը լրագիրներ ծանուցին թէ Էսէնի մէջ Քրուբի զինագործարանը պատրաստ ռումբեր կը շինէ Անգլիոյ կառավարութեան հաշւոյն։ Նոյն լրագիրները կ'ըսէին թէ Գերմանիայէն՝ պատերազմիկ կողմերէ մէկին ռազմական գործիքներ տրուիլը համապատասխա՞ն է Գերմանիոյ հետեւած բացարձակ չէզոք ընթացքին։ Ստոյգ աղբիւրէ կը տեղեկանանք թէ այդ հարցումին ժխտողական պատասխան մը տրուեր է։ Հետեւաբար լրագրական այդ լուրերը հրատարակուելնուն պէս, Քրուբի զինագործարանը հրաւիրուեցաւ ո և է թնդանօթ, զէնք, ռազմամթերք կամ ռազմական ո և է իրեղէն չի զրկել պատերազմիկ կողմերէ և ոչ մէկին։»

—Պէրլինէն կը հեռագրեն թէ գերման ազգը համակարծիք է կառավարութեան այն որոշման, որով գերման կառավարութիւնը արգիլած է Քրուբի զինագործարանին՝ ո և է զէնք զրկել պատերազմիկներէն և ոչ մէկին։ Գերման ժողովուրդին ցաւ պատճառած է Քրուբի զինագործարանին այդ ընթացքը, քանի որ կառավարութիւնը բացարձակապէս չէզոքութիւն կը պահէ։

—Պէրլինէն առնուած վերջին հեռագիրներու նայելով Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ կեդրոնին, պահպանողականներու և ազգային ազատականներու կուսակցութիւնները պիտի ընեն այն հարցապնդումը որ քանի մը օրէն կառավարութեան պիտի ըլլայ՝ անգլիական յածանաւերու կողմէ գերման շոգենաւեր գրաւուելուն նկատմամբ։ Պէրլինէն Համպուրկի լրագրի մը կը հեռագրեն թէ պէտք չէ կարծել որ գերման շոգենաւերուն արձակուելովը բոլոր դժուարութիւնները պիտի կարգադրուին։ Նախ պէտք է բանակցիլ հատուցումներու խնդրին և յետոյ այն միջոցներուն վրայ որոնք ձեռք պիտի առնուին, որպէս զի ապագային այդ տեսակ գրաւումներ չըլլան։ Կը յուսացուի որ այդ բանակցութիւններուն մէջ անգլիական կառավարութիւնը հաշտարար ոգի մը ցոյց տայ և խնդիրը երկու կողմին համաձայնութեամբը կարգադրուի։

ԵՐԿՆՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 14 յունուար. — Երէկ իրիկուն զինուորական շրջանակներուն մէջ զրոյց կար թէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր նոր ձախողուած մը ունեցած է։ Պատերազմական նախարարութիւնը մինչեւ կէս գիշեր այդ լուրը հաստատող ո և է տեղեկութիւն չստացաւ։

—Լօրէնսօ-Մարքէզէն յունուար 12 թուականով կը հեռագրեն թէ Քոլէնզօյէն առնուած վերջին լուրերու նայելով, քանի մը օրէն մեծ ճակատամարտ մը տեղի պիտի ունենայ Թուկէլայի վրայ։

—Տուրպանէն յունուար 12 թուականով հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Ուօրէն զօրավարը զօրագունդով մը Ֆրէրէն ճամբայ ելեր է, Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի օգնութեան երթալու համար։ Լուր կայ թէ մեծ ճակատամարտ մը սկսած է Թուկէլայի վրայ։

—Պրէթօրիայէն առնուած լուրերու նայելով, Անգլիացիները իրենց ոյժերը կը համախմբեն՝ մեծ գործողութեան մը կատարման համար։ Քրիւկէր նախագահը յուզիչ յայտարարութիւն մը ուղղեց Պօէրներուն, ըսելով որ Աստուած Պօէրներուն կողմն է և պիտի ապահովէ անոնց յաղթանակը։

—Տուրպանէն կը հեռագրեն.— Թայմզ օվ Նաթալ Լօրէնսօ-Մարքէզէն հեռագիր մը կը հրատարակէ թէ Սուազիլանտի մէջ (Հարաւ-ափրիկեան հանրապետութեան և Թոնկոլանտի միջեւը) բոլոր վաճառատուները և հանքերը կողոպտուեր են Պօէրներուն կողմէ։ Սուազիլանտի Անգլիացիներէն շատերը վտարուած կամ ձերբակալուած են։ Մէկ քանին ալ Բօրթուկալի ստացուածքները ապաստանած են։ Բնիկ հրոսակներ կը լրացնեն երկրին աւերումը։

Լոնտոն, 15 յունուար.—Յունուար 13 թուականով պաշտօնական հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Անգլիացիները քանի մը հետազօտութիւններ կատարեր են Օռանժի սահմաններուն մէջ։ Ֆրէնչ զօրավարը յունուար 11ին յառաջացաւ ռմբակոծելու Պօէրներու բանակետղը, Քոլէզպէրկի մօտ, բայց չկրցաւ թշնամին պաշարել։

—Մէյֆքինկի մէջ դեկտ. 28ին կացութիւնը լաւ էր։

—Լորտ Ռոպէրթս Քէյփթաունէն յուն. 14 թուականով կը հեռագրէ թէ կացութիւնը անփոփոխ է։

—Լրագիրները Քէյփթաունէն հեռագիրներ կը հրատարակեն ծանուցանող թէ Ուօրէն զօրավարը, որ Ֆրէրէն ճամբայ ելած էր գունդով մը, Թուկէլան անցեր է։

—Պօէրները յունուար 12ին նորէն սկսեր են ռմբակոծել Մէյֆքինկը։

—Օռանժ Ռիվըրէն յունուար 12 թըւականով կը հեռագրեն թէ Ուուտ զօրավարը, հեծելազօրքերու գլուխն անցած, յունուար 6ին գրաւեր է Զաւթփանստրիֆթը, Օռանժի մէջ։ Այս առաջին դիրքն է զոր Անգլիացիները կը գրաւեն թշնամի երկրի մը մէջ։

—Մոտտէր-Ռիվըրէն յունուար 12 թըւական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Անգլիոյ նաւային թնդանօթները երէկ և այսօր ռմբակոծեր են Պօէրներուն դիրքերը։

—Ռէնսպուրկէն զրկուած յունուար 12 թուականաւ հեռագրի մը նայելով, Քոլէս-Քօբի վրայ դրուած թնդանօթ մը կրակ ըրաւ թշնամիին բանակետղին վրայ. Քոլէզպէրկի շրջակայ բլուրներն ալ ռմբակոծուեցան։ Պօէրները չպատասխանեցին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ կաթոլիկներու շրջանակին մէջ բողոք մը կայ այն օրինագիծին դէմ զոր նախարարութիւնը մօտերս պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանին, և որ կը տրամադրէ թէ կառավարական պաշտօնի մէջ մտնել ուզողները պարտին երեք տարի անցընել Լիսէի մը մէջ, այսինքն պաշտօնական երկրորդական վարժարանի մը մէջ։ Այդ օրինագիծը մասնաւորաբար ուղղուած է եկեղեցական երկրորդական ազատ ուսուցման դէմ որ, վերջին վիճակագրութիւններու նայելով դպրոցական ժողովուրդին կէսէն աւելին կը պարունակէ։ Այդ օրինագիծը ոչ միայն կաթոլիկ շրջանակներուն, այլ հանրապետական-ազատական ու չափաւոր մասին մէջ ալ բուռն բողոքներ առաջ բերած է։ Վատիկանն ալ իր կողմէ շատ կը զբաղի անով։ Լէոն ԺԳ. վերջերս Ֆրանսացի եպիսկոպոսներուն հետ ունեցած տեսակցութիւններու միջոցին իր երկիւղը և տխրութիւնը չէ ծածկած օրինագիծի մը համար որ, եթէ ընդունուի, Ֆրանսայի մէջ եկեղեցական երկրորդական ուսուցումը բոլորովին պիտի ոչնչացնէ։ Վատիկանի մէջ գոհ կը մնան տեսնելով այն բողոքները որոնք այդ օրինագիծին առթիւ կ'ըլլան Ֆրանսայի մէջ, և կը յուսան թէ եղած բողոքները պիտի կրնան արգիլել անոր գործադրութիւնը։ Գալով Ասսոմբսիոնիսթներուն միաբանութեան զոր ֆրանսական կառավարութիւնը դատաստանի ենթարկած է, Վատիկան բնաւ չի շահագրգռուիր և հրապարակաւ պիտի չմիջամտէ ի նպաստ այդ կրօնական միաբանութեան։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆԻ Էմիրը իր ամարանոցէն Քապուլ վերադարձեր է քաջառողջ վիճակի մէջ, թէեւ ըսուեցաւ թէ հիւանդ է։ Էմիրը իր մայրաքաղաքը վերադառնալուն պէս կարգ մը կարեւոր խնդիրներ ձեռք առեր է, մանաւանդ զինուորական տեսակէտով։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ կուսակալ Պ. Տուժէ կը պատրաստուի ընդունիլ Գերմանիոյ կայսեր եղբայր Հայնրիխ իշխանը և Տանիմարքայի թագաւորին որդի՝ Վալտէմար իշխանը որոնք մօտերս Հնդկաստան պիտի երթան։ Պ. Տուժէ այդ երկու իշխանները պիտի ընդունի այն արարողութիւններով որոնցմով ընդունուեցաւ Ռուսիոյ Կայսրը երբ տակաւին գահաժառանգ իշխան էր։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.—Ֆրանսայի տուրք վճարողներու դաշնակցութիւնը Խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ խնդրագիր մը՝ որով երեսփոխաններուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Ֆրանսայի ելմտական կացութեանը վրայ։ Խնդրագիրը դիտել կու տայ թէ սովորական ծախքերը որոնք 1874ին, այսինքն այն միջոցին երբ պատերազմին ծախքերը պիտի վճարուէին, 2,554 միլիոն ֆր. էին, 1900ին 3,537 միլիոնի պիտի բարձրանան։ Ուրեմն 26 տարուան խաղաղ ժամանակի մը մէջ Ֆրանսայի ծախքերը գրեթէ մէկ միլիառ աւելցած են։ Դիտելի է թէ վերջին երկու տարիներու մէջ ծախքերու յաւելումը աւելի շատցած է։ 1874էն 1898 յաւելման միջին գումարն էր տարին 36 միլիոն. 1899ին 43 միլիոն եղաւ և 1900ին 60 միլիոն պիտի ըլլայ։ Խնդրագիրը դիտել կու տայ նաև թէ Ֆրանսա ոչ միայն աշխարհի ամէնէն բեռնաւորեալ ելմտացոյցը ունի, այլ նաև ամէնէն ջախջախիչ հանրային պարտքը որուն նմանը չէ տեսնուած։ Ֆրանսայի ընդհանուր պարտքն է երեսուն միլիառ ֆր. որ յարատեւ կերպով կ'աճի։ 1874ին 983 միլիոն էր, մինչդեռ հիմա շատ աւելցած է, թէեւ շատ մը պարտաթուղթեր վերցուած են, սակերու փոփոխութեամբ։ Խնդրագիրը ներկայացնողները կը պահանջեն երեսփոխաններէն, որպէս զի ելմտացոյցին յարատեւ յաւելման առաջ բերած ազգային վտանգը անհետացուի, որոշուի թէ Երեսփ. Ժողովը չքուէարկէ հանրային վարչութեանց համար խնդրուած վարկերը, բաց ի անոնցմէ զորս կառավարութիւնը կը ներկայացնէ։

ՍԵՐՎԻԱ.—Նիշէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը կը հերքէ օտար լրագիրներու լուրերը՝ նախարարական տագնապի մը մասին։

—Աղեքսանդր թագաւորը, պատասխանելով այն շնորհաւորական ուղերձին զոր Նոր Տարուան առթիւ երեսփոխանները մատուցին, կատարեալ վստահութիւն յայտնեց Պ. Վլատան Եորիճէվիչի նախագահութեան։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ.—Գերմանական Ճէրմանիա լրագիրը խօսելով այն պաշտօնին վրայ զոր Տ. Թարնասի Վատիկանի կողմէ պիտի կատարէ Բեդերսպուրկի մէջ, ըսած էր թէ անոր գլխաւոր նպատակն է՝ Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ պապական մնայուն նուիրակութիւն մը հաստատել։ Բոլիդիչէ Քօռէսբոնտէնցի Հըռոմի թղթակիցը որ լաւ յարաբերութիւններ ունի Վատիկանի շրջանակներուն հետ, կը գրէ իր լրագրին թէ արդարեւ Տ. Թարնասի այս ձեւով Վատիկանի կողմէ Բեդերսպուրկ պիտի զրկուի, բայց սխալ է այն լուրը թէ Տ. Թարնասի պաշտօն ունենայ հոն պապական մնայուն նուիրակութիւն մը հաստատել։ Վատիկան, կը յարէ թղթակիցը, այդ տեսակ դիտաւորութիւն մը չէ ունեցած. նաև երբեք մտադիր չէ ոչ-պաշտօնական ու առժամեայ հանգամանքէն զատ տարբեր նպատակ մը ընծայել Տ. Թարնասիի զրկուելուն։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Մալթայէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ անգլիացի դեր-ծովակալ Նօէլ, այս կիրակի, եօթը մարտանաւերով Մալթայէն ճամբայ ելեր է Արշիպելագի ջուրերուն մէջ պտոյտ մը կատարելու համար։ Նաւաբաժինը պիտի այցելէ Իզմիր, Փիրէ, Լէմնոս, Զանթէ ու Կիրէտ։ Փետրուար 6ին Մալթա պիտի վերադառնայ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.—Գերմանիոյ ելմտական նախարարը Խորհրդարանին մէջ, անցեալ օր, ներկայացուց տէրութեան ելմտացոյցին ծրագիրը, որ, ըսաւ, մինչեւ հիմա նմանը չտեսնուած եղանակաւ նպաստաւոր է։ 1898-99ի տարեշրջանը գոցուած է 84,360,000 մարքի հասոյթի յաւելուածով մը և թէ ներկայ տարեշրջանն ալ գոհացուցիչ պիտի ըլլայ։ Նախարարը դիտել տուաւ թէ նոր ելմտացոյցին համար գուշակուած նպաստաւոր արդիւնքը երկաթուղիներու հասոյթին վրայ հիմնուած չէ՝ նախորդ տարեշրջանին համեմատութեամբ։ Նախարարը յարեց թէ ելմտացոյցին մէջ պահեստի գումարներ նշանակուած են դժուարին պարագաներու համար և թէ վերջին տասը տարիներուն մէջ 800 միլիոն մարքի հանրային պարտք հատուցուած է։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Հռոմէն կը գրեն թէ սկզբունքով որոշուած է որ Իտալիոյ թագուհին, Նաբոլիի իշխանը ու իշխանուհին և Աոսթէի դուքսը ու դքսուհին յունիսին Բարիզ երթան, 1900ի արուեստահանդէսը այցելելու։

ԹԻՖԼԻՍԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.— Բեդերսպուրկէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ յունուար 1/13ին երկրաշարժի նոր ցնցումներ զգացուեր են Ախալքալաքի մէջ։ Պայալէթի գիւղին մէջ երեսուն տուներ փլեր են։ Ցնցումները տակաւին կը շարունակեն։ Պ. Վէյէր անուն երկրաբան մը զրկուած է արկածին վայրը՝ գիտական խուզարկութիւններ կատարելու համար։ Առաջին ցնցումներէն վնասուած ժողովուրդը ուտելու հաց բնաւ չունի։ Մինչեւ հիմա վեց հարիւր հոգի հանուած են փլատակներուն տակէն։ Բազմաթիւ մարդեր որոնք ստորերկրեայ տեղեր կը բնակէին, ողջ թաղուեր են փլատակներուն տակ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ելմտական նախարար Պ. Վիթթէ տէրութեան ելմտական կացութեանը վրայ տեղեկագիր մը մատուցած է Չարին որ սապէս կը վերջանայ.

«Ձեր Վեհափառութեան բացատրելէ յետոյ իմ կարծիքս՝ տէրութեան տնտեսական կեանքին զանազան կողմերուն համար, կը համարձակիմ տեղեկագրիս վերջաւորութեանը մէջ պարզել խնդիր մը որ կենսական կարեւորութիւն մը ունի բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհի համար. այդ խնդիրն է դրամագլուխին տարօրինակ սղութիւնը որ կը տեսնուի բոլոր հրապարակներու վրայ։ Այդ պարագան որ ամէն երկրի մէջ ծանր դժուարութիւններ կը յարուցանէ առեւտրական ու ճարտարագործական գործառնութիւններուն, պէտք է վերագրել՝ սեղանաւորական հանգամանք ունեցող զանազան պարագաներու, և շեշտուած է հարաւային Ափրիկէի հիմնական դէպքերով։ Կ'երեւայ, սակայն, թէ գործերու արտասովոր կերպով աննպաստ վիճակը ոչ թէ այդ պատճառներուն պէտք է վերագրել, այլ աւելի քաղաքական նոր շփոթութիւններու անորոշ երկիւղին։ Այդ տեսակ անվստահութեան մը հանդէպ, միտքերը հանդարտեցնելու համար եղած ամէն խօսք սովորաբար ապարդիւն կը մնան. բայց իրաց այս վրդովիչ կացութիւնը իր սաստկութիւնը պիտի կորսնցնէ, եթէ վարիչ շրջանակները և օտար երկիրներու հանրային կարծիքը՝ աշխարհի քաղաքակրթութեան իրենց նկատումներուն մէջ ներշնչուէին այն նպատակներէն զորս ունի 130 միլիոն հաւատարիմ հպատակներու վեհապետը։»

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Լոնտոնէն առնուած մասնաւոր լուրերու նայելով Պրազիլիոյ մէջ խահուէի բերքը երկու միլիոն պարկ է Սանթոս գաւառին և վեցուկէս միլիոն ալ Ռիոյի համար, մինչդեռ ընդհանուր բերքը գուշակուած էր տասներկու միլիոն պարկ։ Կը սպասուի որ Ռիօ Ժանէյրոյի դատարանները վաւերացնեն այն քոնքորտան որ կնքուած է Պրազիլիոյ խահուէի ամէնէն մեծ վաճառական Բայլ Վալէսի և առնելիքատէրներուն միջեւ։ Եւրոպայի մէջ խահուէի գինը մէկ ֆր. բարձրացեր է։

—Լոնտոնի մէջ վաճառականները մեծ դժուարութեան կը հանդիպին ապրանքներու առաքմանը համար, վասն զի նաւարաններու գրեթէ բոլոր գործաւորները և շոգենաւերու մեծ մասը՝ Անգլիոյ կառավարութեան հաշւոյն կը ծառայեն։ Կ. Պոլիս զրկուելիք մեծաքանակ ապրանքներ կը սպասեն շոգենաւ գտնելու համար։

—Թրիէսթէէն կը գրեն թէ շաքարի գինը 3/8 փիօրին բարձրացեր է։

Ներքին լուրեր

ԽԸՐԳԱՅԻ ՇԷՐԻՖԻ ՀԱՆԴԻՍԸ

Երէկ, Ռամազան 15, Թօբգաբու պալատան մէջ հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ Խըրգայի Շէրիֆի այցելութիւնը։ Վեհ. Սուլթանը երէկ ժամ 5 ու կէսին քառաձի փառաւոր կառքով մը կայս. պալատէն մեկնելով Տոլմա Պաղչէի մզկիթին քարափը գնաց և անկէ Թէշրիֆիյէ շոգենաւակով Թօփգաբու պալատան Եալըգէշը Գաբուի քարափը, ուր հասաւ ժամ 6 ու կէսին։ Ն. Վեհափառութեան կը հետեւէին կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտի, արքունեաց հրամանատար Ղազի Օսման փաշա, կայս. անձնական ասպայակոյտին միւշիր Շաքիր փաշա, առաջին քարտուղար Թահսին պէյ, սենեկապետ Ռաղըպ ու Ֆաիգ պէյերը և առաջին հրացանակիր Թահիր փաշա։ Պալատական ուրիշ պաշտօնատարներ ալ շոգեմակոյկներով կը հետեւէին Թէշրիֆիյէին։ Վեհ. Սուլթանը երբ ցամաք ելաւ, Պաղտատ քէօշկի զօրանոցին աշտարակին վրայ պարզուեցաւ կայս. դրօշը։ Ն. Վեհափառութիւնը երկու ձիով կառքի մը մէջ բազմեցաւ և իր դէմը ունենալով կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտին և արքունեաց հրամանատար Ղազի Օսման փաշան, գնաց Թօփգաբու պալատան երկրորդ դուռը, ուր կառքէն իջաւ և հետիոտն ուղղուեցաւ Պաղտատ քէօշկը։ Վեհ. Սուլթանը պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը գնաց պալատան այն սրահը, ուր պահուած է Խըրգայի Շէրիֆը, և հոն կատարեց կէսօրուան աղօթքը. յետոյ իր ձեռքով բացաւ Խըրգայի Շէրիֆին ծածկոցը և համբուրեց Մարգարէին նուիրական վերարկուն։ Ապա Ն. Վեհափառութեան հրամանաւ Մեծ Եպարքոսը, Շէյխ-իւլ Իսլամը, բոլոր նախարարները, կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները կարգաւ համբուրեցին Խըրգայի Շէրիֆը և ստացան թաշկինակներ որոնց վրայ կրօնական վերտառութիւններ գըրուած էին։ Այդ արարողութիւնը աւարտելէն ետքը, Վեհ. Սուլթանը նոյն տեղը կատարեց իրիկուան աղօթքը և ունկնդրեց կրօնական ընթերցուածներուն։

Քիչ ետքը Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Շէվքէթ փաշա, Թօփգաբու պալատան պահապան զինուորներուն հրամանատար Րիզա փաշա, առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ և կայս. անձնական Գանձուն նախարար Սագըզ Յովհաննէս էֆէնտի դրամական պարգեւներ բաշխեցին Թօփգաբու պալատան պահապան զինուորներուն որոնք երեք անգամ «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։

Վեհ. Սուլթանը՝ իր դէմը ունենալով կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆէնտին և արքունեաց հրամանատար Ղազի Օսման փաշան՝ ժամ 11.15ին կառքով իջաւ Եալըգէշը Գաբուի քարափը, ուրկէ Թէշրիֆիյէ շոգեմակոյկով Օրթագիւղի մզկիթին քարափը ցամաք ելաւ և անկէ կառքով Եըլտըզի կայս. պալատը դարձաւ։ Շոգեմակոյկին մէջ կը գտնուէին նաև Սպարապետը, ծովային նախարարը, Թնդանօթարանի վերատեսուչը, կայս. անձնական ասպայակոյտին միւշիր Շաքիր փաշա, կայս. աւագ թիկնապահ Ֆուատ փաշա, առաջին քարտուղար Թահսին պէյ, առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ, երկրորդ քարտուղար ու սենեկապետ Իզզէթ պէյ, երկրորդ սենեկապետ Նուրի փաշա և հրացանակիր Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշա։

Թէշրիֆիյէ շոգենաւակը անցած ատեն օսմ. ու օտար բոլոր շոգենաւերը դրօշներով զարդարուած էին։ Վեհ. Սուլթանին անցնելիք ճամբաներուն վրայ հեծեալ ու հետեւակ զինուորներ և ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը բարեւի կեցած էին։ Ամէն ազգի վարժարաններու աշակերտներ ալ երգեր երգելով ուղերձներ մատուցին Ն. Վեհափառութեան։

Բարձր. Մայր Թագուհին, պալատական տիկինները և կայսերազուն իշխաններն ալ երէկ Թօբգաբու պալատը երթալով իրենց ուխտը կատարեցին։ Բարձր. Մայր Թագուհին ու պալատական տիկինները յետոյ Էսկի Ալի Փաշայի մզկիթը գացին և այցելեցին հոն գտնուած Խըրգայի Շէրիֆը։

Թօբգաբու պալատան մէջ պատրաստուած կերակուրներ, Վեհ. Սուլթանին Երլտըզի կայս. պալատը վերադառնալէն ետքը, ղրկուեցան Ն. Վեհափառութեան մատուցուելու համար։

Կայս. Իրատէի մը համաձայն երէկ իրիկուն իֆթարի համար Բէնիրլի Բիտէ բաշխուեցան այն զինուորներուն որոնք Վեհ. Սուլթանին անցած ճամբաներուն վրայ բարեւի կեցած էին։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ դրամական պարգեւներ բաշխուեցան Թօբգաբու պալատան բոլոր պաշտօնեաներուն։

Վեհ. Սուլթանին Սէճճատէճի Պաշը Իպշէթ պէյ երէկ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ոչխարի միս, հաց ու դրամական պարգեւներ բաշխեց մէտրէսէներու և աղքատներու։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ մարդահամարի ընդհանուր վարչութեան տնօրէնի երկրորդ օգնական Զէքեայի պէյի և Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին անդամներէն Մուխլիս պէյի. Սալիսէի աստիճան՝ Պաղտատի առեւտրական դատարանին նախագահ Օսման Սաիպ էֆ.ի և Պասրայի առեւտրական դատարանին նախագահ Մէհմէտ Զէլէպի էֆ.ի։

—Կ. Պոլսոյ դատական քննիչի օգնական անուանուեցաւ դատական նախարարութեան պատժական գործոց դիւանին առաջին քարտուղար Եուսուֆ Շիթվան պէյ։ Վանայ ու Պիթլիսի նահանգաց դատական քննիչ օգնական անուանուեցաւ Տէտէաղաճի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Ասանիաս էֆ.։

—Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Բիկմալըոն վաճառատան ընդհանուր տնօրէն Միրիքէլամ էֆ.ի և հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ տնօրէն Ժոզէֆ Ալլէրկեաս էֆ.ի և արկղակալ Ժոզէֆ Փափազեան էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պէրլինի մէջ կառքի գործարանատէր Պ. Բիւսլէմայնի։

ՊԷՐԼԻՆԷՆ կը հեռագրեն թէ տեղւոյն օսմ. դեսպան Թէֆվիգ փաշա երկուշաբթի օրը Վիլհէլմ Կայսեր կողմէ սեղանի հրաւիրուեր է։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանը ու Տիկին Բանսա առջի օրը սեղան մը տուին որուն ներկայ գտնուեցան Շուէտի ու Ռումանիոյ դեսպանները և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ նոր դեսպան տոքթ. Ֆոն Վէքէրլէն երէկ իր յանձնարարագիրներուն պատճէնը յանձնեց արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշայի։

—Մեծ Եպարքոսը ու արտաքին գործոց նախարարը երէկ այցելութիւն տուին Հոլանտայի նոր դեսպանին և բարի գալուստ մաղթեցին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.— Սերպիոյ դեսպան Պ. Նովաքովըչ մայրաքաղաքս մեկնելէ առաջ Բ. Դրան մատուցեր է ծանուցագիր մը, խնդրելով որ մէկ տարուան համար ալ երկարի Թուրքիոյ և Սերպիոյ միջեւ կնքուած մաքսային առժամեայ պայմանագրութեան պայմանաժամը որ փետրուար 27ին կ'աւարտի։

ՍԸՐ Է. Ֆ. ԼՕՌԻ որ Աթէնք գացած էր, վաղը մայրաքաղաքս կը դառնայ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Տիքէնսըն Իզմիր գնաց, ուր քանի մը օր պիտի մնայ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Ղալաթիոյ Սալոնի գլխաւոր պաշտօնեաներէն՝ Մէարիֆի գրաքննիչ Ոսկեան Գրիգոր էֆ.ին «Շիրի Խուրշիտ» պատուանշանին Դ. աստիճանը նուիրուած է պարսիկ կառավարութեան կողմէ։ Ոսկեան էֆ. իր ուղղամիտ և գործունեայ պաշտօնավարութեամբ՝ օսմ. և ֆրանսական պատուանշաններու ևս արժանացած է արդէն։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ իշխանը Տանիլօ պատուանշանին մեծ սպայի խաչը տուաւ Մոնիքօն Օռիանքալի և Թաճիտռմոսի արտօնատէր Պ. Տ. Ս. Պէլլիսի։

ՃԻՏՏԷԷՆ կը հեռագրեն թէ մինչեւ հիմայ ինը հազար ուխտաւորներ հասեր են հոն և թէ հանրային առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ.— Հելլէնական դեսպանին և Պառոն տը Վանտէօվաի կարգադրութեամբ, արեւելեան որսորդութեան Ընկերութեան անդամները այսօր, վաղը և ուրբաթ որսորդութիւն պիտի կատարեն Անատոլու Ֆէնէրի մէջ։ Ընկերութեան անդամները մասնաւոր շոգեմակոյկ մը պիտի երթան նոյն տեղը։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Ափրիկէի լատինական կրօնական միաբանութիւնները արտօնուեր են երկու հիւանդանոց հաստատել Կապոյտ ու Սպիտակ Նեղոսներուն վրայ՝ բնիկ հիւանդները դարմանելու համար։

—Սուտանի մէջ արմտիքներու գինը միշտ կ'ելէ, որով մերձենալի կ'ըլլայ աղքատներուն։ Երկաթուղիներու շինութիւնը փոխադրութիւնները դիւրացնելով երկրին համար մեծ բարիք մը կ'ըլլայ։ Վաճառականները, սակայն, կը գանգատին փոխադրութեանց գիներուն սղութենէն, վասն զի Գահիրէէն մինչեւ Սուտան առնուածին կրկինն է։ Վինկէթ փաշայի աղերսագիր մը մատուցուեր է գիները իջեցնելու համար։ Սուտանի վաճառականները նոյնը կը խնդրեն նաեւ հեռագրի գիներուն համար։

—Համոզում գոյացուած է թէ հարուստ հանքեր կան Սուտանի զանազան գաւառներուն մէջ։ Արեւելեան կողմը Հապէշիստանի սահմանագլխին վրայ երեւան հանուեցան այն տեսակ տեղեր, ուր հին ատենները շահագործումներ կատարուած են։ Կը կարծուի թէ այդ կողմերը ոսկիի ու պղինձի հանքեր կան։ Կառավարութենէն արտօնութիւններ խնդրուեցան այդ հանքերը շահագործելու համար։

—Նեղոսի ջուրերուն չբարձրանալէն 300,000 փէտան գետիններ վնասուած են։

—Էլ-Մոխաքամ կը հերքէ Էլ-Ահրամի այն լուրը թէ Եգիպտոսի գանձը դժուարութեան կը հանդիպի գտնելու համար՝ մեծ ջրամբարներու շինութիւնները շարունակելու անհրաժեշտ դրամը։

—Կը հաւաստուի թէ հեռագրական գիծը մինչեւ Օպէիտ, Քորտոֆանի մայրաքաղաքը, պիտի երկարի։

—Գահիրէի մէջ Թաքլա փաշա սկսաւ Լէ-Բիռամիս անուն ֆրանսերէն օրաթերթ մը հրատարակել։

ԱՐՂԸՆԻԻ ՀԱՆՔԸ, որ անտառներու և հանքերու նախարարութիւնը կազմուելէն առաջ հասոյթ չունենալէն զատ, բաց ալ ունէր, հիմա տարեկան 80,000 ոսկի կ'արտադրէ։ Այդ գումարին կէսը՝ 40.000 ոսկի, կայս. կառավարութեան կողմէ ղըրուած դրամագլուխը և եղած ծախքերը հանուելէ ետքը, շահ մնացած է։ Վեհ. Սուլթանը որուն մատուցուած էր այդ արդիւնքը, գոհունակութիւն յայտնեց։ Կայս. այդ բարձր գոհունակութիւնը հաղորդուեցաւ անտառներու և հանքերու նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշայի։

ՖԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ. — Սէլանիկի մէջ Օսման Տէրվիշ էֆ.ի և Ընկերութեան կողմէ հաստատուելիք ֆէսի գործարանին վերաբերեալ Թուղթերը Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին կողմէ քննուելէ ետքը, Մեծ Եպարքոսին մատուցուեցան որ Նախարարաց Խորհուրդին պիտի ներկայացնէ զայն։

ՄԻՐԼԻՎԱՅՈՒԹԵԱՆ աստիճան տրուեցաւ կայս. Թէշրիֆիէ շոգենաւակին հրամանատար գնդապետ Ապտի պէյի։

ԻԶՄԻՐԻ հանքերուն ճարտարագէտ անուանուեցաւ Սէլանիկի հանքերու ճարտարագէտ Համբարձում էֆ.։

ՁԱԹԼԱՏԸ ԳԱԲՈՒԻ կողմը, երէկ, հրեայ մը յափշտակեց Եուսուֆ անուն բեռնակիրի մը քսակը որ բաւական լեցուն էր, սակայն Եուսուֆ ետեւէն հասնելով հրեան բռնեց, ստակը ետ առաւ և չարագործը յանձնեց ոստիկանութեան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կ. Պոլսոյ Երաժշտական Ընկերութեան երրորդ նուագահանդէսը պիտի տրուի վաղը, հինգշաբթի, իրիկուան ժամը 9 քառորդ առած (Ը. Ե.)։

Յայտագիր

Beethoven.—Septuor. Violon, alto, violoncelle, contrebasse, clarinette, cor, basson.—Պ. Պ. Զէնթօլա, Կոլտէնպէրկ, Ռիւզքա, Շուպէռ, Շվարց, Ֆասքօլա, Տալ'Օլիօ։

Rotoli.—Mia sposa sará la mia bandiera; morceau de chant.—Պ. Ս. Վալանթինօ։

Saint Saëns.—Marche Héroïque : pour 2 pianos.—Օր. Պ. Եազըճեան, Պ. Ֆուրլանի։

César Franck.—A) Prélude, Fugue et Variations. Guilmant.—B) Marche d'Ariane; pour harmonium et pianos.—Պ. Պ. Հէնէյ, Հէլպէ։

Serantoni.—Vorrei Sognar; morceau de chant.—Պ. Ս. Վալանթինօ։

Saint Saëns.—Septuor; trompette, deux violons, alto, violoncelle, contrebasse, pianos.—Պ Պ Իւէօլինօ, Զէնթօլա, Ռիծծօ, Ռիւզքա, Կոլտէնպէրկ, Շուպէռ, Րիզօ։

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Թէմէթթիի հասոյթներով երաշխաւորուած 4 առ հարիւր տոկոսաբեր օսմ. Բախտիթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 2 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը կը լրանար 1894ին, եթէ մինչեւ 31 յունվ.-12 փետրվ. 1900 ներկայացուած չըլլան վճարուելու համար, պիտի ջնջուին։ Տնօրէնութիւն

1—8

ՏՈՔԹ. ԻՍՔԷՆԱԶԻ

Տոքթ. Իսքէնազի, մասնագէտ աչքի, ականջի, կոկորդի և քթի հիւանդութեանց, պատիւ ունի ծանուցանել իր յաճախորդներուն թէ վերադարձած է Եւրոպա կատարած իր ուղեւորութենէն և թէ կը շարունակէ հիւանդ ընդունիլ իր տանը մէջ, Բերա, Ասմալը Մէսճիտ, Թ. 1, ամէն օր, կէսօրէն մինչեւ ժամ 4(Ը Ե.)։ Երեքշաբթի օրերը աղքատներուն համար առաւօտեան ժամ 10էն մինչեւ կէսօր։ Երեքշաբթի և շաբաթ օրերը, ժամ 8էն 10, Ը Ե.), աղքատ հիւանդները կը դարմանէ իտալական հիւանդանոցին մէջ։

11—12

ԱԶԳԱՅԻՆՔ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Պատրիարքարանի

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը Ս. Ծննդեան տօնին շնորհաւորութեան պաշտօնական այցելութիւնները պիտի ընդունի նոյն տօնի երկրորդ օրը, Ուրբաթ, (Յունուար 7) ժամ 7ին, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ։

(Կնիք Ազգ. Պատրիարքարանի)

4 Յունուար 1900

Ս. Պատրիարք Հայրը այս գիշեր Պատրիարքարան պիտի մնայ, և վաղ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, Ծննդեան տօնին առթիւ։

—Ամերիկայի Հայոց հոգեւոր հովիւ Տ. Յովսէփ եպիսկոպոս Սարաճեան նամակ մը ուղղելով Ս. Պատրիարք Հօր՝ գովեստով յիշած է Բրօվիտէնսի Որբախնամ Տիկնանց Ընկերութեան անդամուհիներուն գործունէութիւնը։ Ս. Պատրիարք Հայրը օրհնութեան գիր մը ղրկելով յիշեալ Ընկերութեան անդամուհիներուն, գոհունակութիւն յայտնած և քաջալեր կարդացած է։

—Նոր տարւոյ առթիւ Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորական այցաքարտ ղրկած են նաեւ Մեծ. Եպարքոս Բարձր. Խալիլ Րիֆաթ փաշա, երկրագործական նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշա, Ներքին գործոց նախարար Մէմտուհ փաշա, ինչպէս նաեւ Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի, Աւստրիոյ, Պարսից և Ռուսաց դեսպանները և դեսպանատանց գլխաւոր պաշտօնեաները։ Նոյնպէս արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնեաները։ Իսկ Յունաց Պատրիարքարանի կողմէ նոր տարւոյ առթիւ անձամբ շնորհաւորական այցելութիւն տուեր են Ֆէնէրլի Բավլաքի փաշա, Գուրասի էֆ. և Գարաթէոտորի փաշայի որդին։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ այրի Տիկին Թագուհի Ս. Տիլիզեան և զաւակները տասը օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցին՝ վասն հոգւոյ իրենց ամուսնոյն և հօր հանգուցեալ մէրի Սարգիս էֆ. Տիլիզեանի։

—Բնիկ Ատաբազարցի հայ խոհարար մը, Ստեփան Տօղրամաճեան, Խմբագրութեանս յանձնեց մէկ մէճիտ, գաւառացի կարօտեալներու ի նպաստ. կը յանձնենք Ս. Պատրիարք Հօր։ Նուիրատուն, այս առթիւ, փափաք յայտնեց հրաւիրել մայրաքաղաքիս կարող դասակարգի տուներու մէջ աշխատող բոլոր հայ խոհարարներն ու սպասաւորները որ իրենք ալ նոյն նպատակով համեստ նուէր մը ընեն, որով բաւական գումար մը կը գոյանայ։

—Վանայ այցելու հովիւ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Արսլանեան հետեւեալը ղըրկած է մեզ, հրատարակութեան համար.

ՎԱՆ, 18 դեկտ. 1899

Մեծաւ գոհութեամբ կը ծանուցանենք Արեւելքի պատ. ընթերցողաց որ՝ Եգիպտաբնակ Վանեցի ազգայինք ուղղելով որբախնամ գործին մէջ կարեւոր օժանդակութիւն մը մատուցանել մեզ, նախաձեռնութիւն ունեցած են կազմելու յԵգիպտոս «Վանայ Որբախնամ Ընկերութիւն» մը, նպատակ ունենալով ստանձնել որբանոցիս մէջ խնամատարութիւն անոք և անպաշտպան որբերու։

Սոյն մարմինը յունիս 1էն սկսելով ի գործ՝ իր անդրանիկ քառամսեայ շրջանի հասոյթովը որբանոցիս մէջ ստանձնած է երկու որբերու պաշտպանութիւնը. խոստանալով այսուհետեւ ալ ուրիշ որբերու պաշտպանութիւնը ստանձնել։ Ասոր համաձայն շատ աւելի լքեալ ու անոք որբերէն երկուքը ընտրուած ու ընդունուած են որբանոցիս մէջ իբրեւ անդրանիկ սաներ նոյն Եգիպտահայ խնամակալութեան։

Սոյն առթիւ կ'օրհնենք նոյն բարեգործական մարմինը, որուն յայտնելով մեր հրապարակային շնորհակալիքը յանուն որդեգրելոց, կը մաղթենք նմա յաջողութիւն և խրախոյս յօգուտ բազմաթիւ որբոց վիճակիս։

Այցելու հովիւ Վանայ և Նախագահ
Հոգաբ. Վարագայ Ս Վանուց
ՆԵՐՍԷՍ ԵՊՍԿ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

Դիւան Հոգաբարձութեան
Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
ՀԱՅ. ԱԿԵՏ Մ. ՊԱԳԻԿԵԱՆ — ԱԲՐԱՀԱՄ ԱՂՈՒԱՆԵԱՆ

Ստարազարէն Գէորգ էֆ. Միանեանի ծախքով Ազգ. Հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցէն 1 օրինակ յատկացուած է Եէտի-Գուլէի Ս. Յակոբայ Որբանոցին, 2 օրինակ Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցին և 2 օրինակ Կեդր. վարժարանին։ Գալֆայեան Որբանոցը կրնայ ստանալ Արեւելքի Խմբագրատունէն, միւսները յանձնուած ըլլալով արդէն։

1900
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ ՕՐԱՑՈՅՑ

Չորս լեզուաւ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱՐԷՆ

Ըստ հին, նոր եւ արաբական տոմարներու

Պարզ կազմ 3 ղրշ. լաթակազմ 5 ղրշ. ոսկեզօծ կազմ 8 ղրշ։ Կը գտնուի բոլոր Թղթավաճառներու քով։

Կեդրոնատեղի Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոց։ Ֆինճանճըլար Եօգուշու, Թիւ 27, Ստամպօլ։ 20—20

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Նոր տարւոյ և Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ տեղի ունենալիք այցելութեանց պարտականութենէ զերծ մնալու համար ի նպաստ Հիւանդանոցիս եղած նուիրատուութեանց երկրորդ ցուցակն է.

Մեծ. Տեարք՝

Բարսեղ Ղազարոսեան 20 ղրուշ, Յարութիւն Քօլօլեան 20, Օգսէն Քիւրքճեան 20, Կարապետ Սէֆէրեան 20, Ռուբէն Էպլեան 20, Միհրան և Երուանդ Շիրինեան 80, Ստեփան Յ. Աստարճեան 20, Սարգիս Սիմօնօֆ 20, Եդուարդ Գարակէօզեան 40, Կարապետ Մալխասեան 27, Յեսու Շամտանճեան 20, Բենիամին Շէքէրճեան 20, Եղիա Շահպազեան 40, Օնիկ Տէրունեան 20, Բարսեղ Հալաճեան 40, Թահթապրունեան Եղբարք 100, Ռուբէն Պասմաճեան 20, Տիգրան Ումէտեան 20, Յակոբիկ Մազպուլեան 20, Սիմօն Գայսէրլեան 40, Յովհաննէս Մերճանճեան 20, Վռամշապուհ Մանուկեան 20, Դանիէլ Մանուկեան 100, Աստուածատուր Մերճիմէկճեան 20, Միհրան Էսէֆեան 20, Պէնօն Տէյիրմէնճեան 20, Աւետիս Սրընչեան 20, Արմենակ Կիւմիւշկերտեան 20, Իբրանոսեան Եղբարք 20, Գաբամաճեան Եղբարք 40, Գրիգոր Սրապեան 40, Սարգիս Խամէրեան 20, Ս. Յ. Թ. 20, Կարապետ Բուլճեան 40, Բարսեղ Թէքէեան 20, Յակոբ Խասեան 20, Ջայըմայը Ճիմարտախօսեան 40, Հաճի Կարապետ Օհանեան 40, Սերվիչէն Տպարանապետ 40, Սարգիս Տանձիկեան 20, Թօբալեան Եղբարք 60, Յ. և Յ. Ս. Ալթըբարմաքեան 20, Սէմէրճեան 20, Յ. Մուրատեան 40, Նազարէթ Գասպարեան 20, Պօղոս Գըլըճեան 40, Միհրան Պալթաեան 20, Սուքիաս Դանիէլեան 20, Յովհաննէս Քէլէկօֆ 40, Թովմաս Աւետիսեան 20, Բարսեղ Աւետիսեան 20, Պետրոս Փափազեան 20, Օ Մ. Սամանճեան 20, Կ. Մագուլեան 20, Յակոբ Սարաֆեան 20, Նշան Ղուկասեան 20, Գրիգոր Մելիտոսեան 20, Խաչիր Սիմօնեան 20, Միհրան Կէմրէկեան 40, Երուանդ Գարաեան 20, Օննիկ Գարաեան 20, Օննիկ Ալլահվէրտեան 20, Ներսէս Ալլահվէրտեան 20, Աբրահամ Շատանեան 20, Գրիգոր Մագուլեան 20, Դանիէլ Սեպուհեան 20, Թադէոս Հանէսեան 20, Գասպար Ասլանեան 20, Յ. Կարագեան Որդիք 20, Նասիպ Խ. Ճէզվէճեան 40, Մկրտիչ Կ. Ալըրճեան 40, Յարութիւն Տիլիզեան 20, Խաչիկ Մանեասեան 20, Եղբարք Ինճէճեան 20, Գարեգին Մոլտավաքեան 20։

(Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Յունուար.—Լէտիսմիթի մէջ աղիքներու հիւանդութիւնը հետզհետէ կը ճարակի, բազմաթիւ մահերու պատճառ ըլլալով։

—Ո՛չ պատերազմական պաշտօնարանը և ոչ ալ անգլիական լրագիրները այսօր ո եւ է տեղեկութիւն չեն հրատարակեր Սըր Ռէտվէրս Պուլլէրի կատարած գործողութիւններուն վրայ։

—Լոնտոնի սակարանին մէջ գիները բաւական հաստատուն են։

ԲԱՐԻԶ — Սխալ է այն լուրը թէ Պօէրները Թողած ըլլան Քոլէնզոյի իրենց դիրքերը։ Պօէրները սկսան ռմբակոծել Քոլէզպէրկը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԲԱՐԻԶ. — Մաթէն կը հերքէ այն լուրը թէ գերման կառավարութիւնը չէ յաջողած այն փորձին մէջ զորս ըրած է Ռէն-Էլպայի ջրանցքին ծրագրին համար մեծամասնութիւն մը ձեռք բերելու նպատակով։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ. — Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը հինգշաբթի օրը (վաղը) պիտի վիճաբանէ Պ. Վիքթոր Կէի հարցապնդման վրայ՝ գործադուլներու և մանաւանդ Սէն Է.Էթիէնի գործադուլին առթիւ կառավարութեան հետեւած ընթացքին նըկատմամբ։ Նախարարութեան հակառակորդ քանի մը թերթեր կը գուշակեն թէ նախարարութիւնը այդ առթիւ մեծամասնութիւնը պիտի կորսնցնէ։

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ.—Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած միջոցին երեսփոխան Պ. Քրամաց բանախօսութիւն մը ըրաւ Երրեակ Զինակցութեան դէմ զոր շատ վտանգաւոր նկատեց Աւստրիոյ համար։ Երեսփոխանը ջատագովեց աւելի մտերմական դաշնակցութիւն մը Ռուսիոյ հետ, ինչ որ, ըստ., աւելի բանաւոր և շահաւոր է Աւստրիոյ համար։

ԽՈՒԼԵՐՈՒՆ.—Հարուստ կին մը որուն խլութիւնը և ականջներուն բզզիւնը բժշկուած էր Նիքօլըսի հաստատութեան արհեստական թմբկաններովը, այդ հաստատութեան նուիրած է 25,000 Ֆր. որպէս զի այն բոլոր խուլերը որոնք միջոց չունին յիշեալ թմբկաններէն գնելու, կարենան ձրիաբար ստանալ։ Դիմել այդ հաստատութեան (Institut) հասցէին Longcott, Gunessbry, London W.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	01
Ամէնէն բարձր գին	»	25	02
Ամէնէն վար գին	»	25	00
Ռումէլիի Երկթ. զոց.	Ֆր.	126	—
Ամէնէն բարձր գին	»	126	12
Ամէնէն վար գին	»	125	75

ԲԱՑՈՒՄ 5 Յուն.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ	25	04
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	126	12
Օսմանիյէ		422	—
Ռէժի		286	—
Օսմ. Պանքա		12	50
Քռէտի Ժէնէրալ Օթոմ.		2	35
Երկրագործական Պանքա		—	—
Յու. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ո.	3	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		105	—
» ժուիսանս		225	—
» պարտաթ.	Ֆր	483	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	—	—
Քառափ Կ. Պոլսոյ	»	438	—
Թրանսվալ	»	55	50

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	26
Քոլ էմբէրիալ	»	89	20
Քրիմիք	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	07
Մէթալիք	»	94	20
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	61

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	30
» » » չէք	»	110	—
Բարիզ » »	Ֆր.	22	95
» » » չէք	»	22	73
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	—	—
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 16 Յուն.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	20
) զոց.	»	23	20
» » » Բ.	»	47	—
» » » Դ.	»	26	17
Օսմանիէ	»	428	-
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	128	—
Օսմ. Ռէժի	»	286	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	568	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	100	20
Քռէտի Լիոնէ	»	1014	
Պանք տը Բարի	»	—	-
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	93	15
Սպանիական արտաքին	»	68	10
Թրանսվալ	»	55	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	205
Դրամազեղչ	»	4	—

ՊԷՐԼԻՆ, 16 Յուն.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	113	10
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	290

ՎԻԵՆՆԱ, 16 Յուն.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	91
» Լոնտոնի վրայ	»	242	40
Ռումէլիի երկաթուղի	»	127	50
Օ.ս. Ռէժի	»	136	—

ԱԶԴ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Կը ծանուցուի 4 առ 100 Պրիօրիթէ պարտաթուղթ ունեցողներուն, թէ 1890 ապրիլ 15/27ի կայս. հրամանագրին ԺԴ. յօդուածին համաձայն, այն բոլոր կտրօնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան միջոցի մէջ, իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն հաշուելով, պիտի ջնջուին։ Հետեւաբար, յիշեալ պարտաթուղթերու Թ. 7 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը կը լրանար 1894 մարտ 1/13ին, եթէ մինչև 1900 մարտ 12 գանձուած չըլլան, Օսմ. Հանրային Պարտքի սնտուկին ստացուածքը պիտի դառնան։

—Նոյնպէս կը ծանուցուի օսմ. հանրային պարտքի պարտաթուղթերէն ունեցողներուն, թէ 1881 դեկտ. 8/20ի կայս. հրամանագրին Ժ. յօդուածի 5րդ համարին համաձայն, այն բոլոր կտրօնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան միջոցի մը մէջ, իրենց պայմանաժամին լրանալու Թուականէն հաշուելով, պիտի ջնջուին։ Հետեւաբար, պայմանաժամը 1894 մարտ 1/13ին լրացած թիւ 21 կտրօնները, որոնք գանձուած չըլլան մինչև 1900 մարտ 12, հանրային պարտքի Սնտուկին պիտի մնան։

13—16 Տնօրէնութիւն

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա, յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Է. ՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ և ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն ատարած գործողութիւններուն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՐ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած ([illegible]) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ սեռական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԹԻԹԻ և ԿԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 12—100

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ. առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պասիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երերուն և անարմատ ակռաները՝ արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, և այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պասիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն սակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը.Ե) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսի վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԸ
Տարեգլխոյ առթիւ պատուարժան հասարակութեան մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իւր
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐՈՒ
մեծ մթերքին վրայ.
Միակ այցելութիւն մը բաւական է համոզել ամենէ դժուարահաճներն իսկ թէ՝
Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐԸ
ԱՄԵՆԷՆ ԼԱՒ
ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱԺԱՆ ԵՆ
501 6—104

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852 ին
Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Ինշիւրընս Պիւլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթեր։
Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » » 1,574,400
ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևն, ևն, ամենանպաստաւոր պայմաններով և սակերով։
ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ
Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։
Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՓՕՆՏ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
60—104

ՍՔՕԹԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 16 սեպտ. 1899
Պարոնայք Սքոթ և Պօուն,
Յարգ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սքօթի էմուլսիոնը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանաւանդ թոքային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս հանոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար [illegible] Մօրուի ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։
ՏՐ Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունեայ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ հանգուցեալ Մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ՔԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՉ

ԲԵԼԴԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ

ՔԱՐԾՈՒԻԼՆԵՐԸ

QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ գլխացաւերու, ջղացաւերու, տենդերու, կաթուածի, յօդացաւի, մաշման տկարութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնցայի, կարմիր հարբուխի, ցրտառութեան։ Մէկ քարտիլին աւելի ազդու քան դգալ մը քինքինա։

10 20 և 100նոց տուփերը։

Իւրաքանչիւր տուփ կը կրէ անունը սեւ տպուած . . . .

Կեդրոնատեղի Փարիզ. Վիվիէն փողոց. 8

և գլխաւոր դեղարաններ A.

ԸՆՏԻՐ ԳԻՆԻՆԵՐ

ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ ՄԱՌԱՆ

Ղալաթիա, Նուսուէ Իզէտտին խան թիւ 2 եւ Մաւրիգիւղ Խնամիրեան Միհրան էֆ.ի մթերանոցը

Սուքիասեան էֆ. ծանօթ հայ գինեգործ, այս ձմեռ եւս ի վաճառ հանած է նախորդ տարիներէ աւելի ընտիր տեղական գիներ սպիտակ և կարմիր, դեղձեալ գինիներով։

Սուքիասեան զուտ գինիներու յատկութիւնը վկայեալ է արդէն համբաւաւոր բժիշկներու կողմէ. կ'արժէ գործածել նոր տարւոյ սեղաններու վրայ, նոր ոյժ և ոգեւորութիւն ստանալու համար։

6—20

ՀԱՐՍՏԱՆԱԼՈՒ ԴԻՒՐԻՆ ՄԻՋՈՑ

Անօգ, անօգնական տղայ մըն էի ես։ Հարստանալու իղձէն բռնկած, Ափրիկէ՝ Թրանսվալի ոսկեհանքերը վազեցի. սրտմաշուք չպատճառելու համար զանց պիտի ընեմ պատմել հոն քաշած տառապանքս. սաչափը միայն գիտցէք որ, եթէ ոսկեհանքերը ոմանց հարստութեան պատճառ կ'ըլլան, ապահովապէս ուրիշ մեծագոյն մասի մըն ալ առողջութեան փճացումին և կեանքին խորտակումին պատասխանատու են։ Բաղդը ժպտեցաւ ինծ. հինգ վեց տարի տառապանք քաշելէ վերջ բաւական կարեւոր գումարով մը հայրենիքս վերադարձայ. սակայն աւա՛ղ առիթ չունէի հարստութիւնս վայելելու։ Թրանսվալի ջուր, հեղձուցիչ, վտառողջ հանքերը առողջութիւնս խանգարած էին։ Ախորժակ բնաւ չունէի և ինչ որ ուտէի, ստամոքսիս վրայ կը ծանրանար. ուժս սպառած էր ծունկերս. կը դողային. գիշերները բնաւ չէի քնանար և եթէ վայրկան մը մրափէի, սոսկալի մղձաւանջներով որտնդոստ կը ցատկէի։ Ճաշէն վերջ, ստամոքսիս մէջ խիթեր կզգայի. գլուխս կը դառնար աչքերս կը մթագնէին։ Շատ մը դեղեր փորձեցի սակայն և ոչ մէկէն օգուտ տեսայ. վերջապէս բժշկի մը յանձնարարութեամբ և ՌՕԳԼԸՇՕ անուն դեղը սկսայ գործածել և երեք օր վերջ ախորժակս բացուիլ սկսաւ։ Շարունակելով ՌՕԳԼԸՇՕն հետզհետէ քունս կանոնաւորուեցաւ. մարսողութիւնս ու բնական պէտքերս իրենց սովորական վիճակը ստացան և երկու երեք ամսէն կատարելապէս առողջացայ։ ՌՕԳԼԸՇՕն Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը ծախուի։

466 Գ 4—13

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեան համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ։ Թ. ՌԸԳՈՒԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տրք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԵՐԱ 396

(Ֆրանսէ թատերական կայք յուրե, հէպ Զէգոստհեանց դիմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապեալ ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. ցաւազերծ ծախքով և շատ մատչելի պայմանաւ։

Նորանշնոր եղանակաւ, ոսկի, ճողալակաւոր, և գիմակային արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, գեղեց յստակութեան ըստ պէտքի, ծամողութեան, և պարզ արտասանութեան երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թրմ. ընդդէմ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ոգեշնչիներու միջոցաւ, առանց ցաւ տառապանքի։

Ց. Գ. Ցաճաները կ'երթայ օրերն ալ, (Գույշ կիւ օց) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Գույշ կիւ ցէնթ) հիւանդ կ'ընդունին Պերայի գործատեղին։

Գտարքեւոցէք կրնան գնել իւրեանց բնակարանն, թիւ 1 Խոջուէլի փողոց։

QUINA LAROCHE

Նիհար, տժգոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամէնէն ազդու դեղը պղպատն ու քինինն է։ Պղպատը արիւնը կը Թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը՝ ստամոքսին պաշտօնը կը դիւրացնէ։ ՔԻՆԱ ԼԱՐՈՇ, այդ երկու ազդու դեղերէն բաղկացած ըլլալով իր նմաններուն մէջ ամէնէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 ֆրանքի պարգեւը զոր ստացած է ֆրանսական կառավարութենէն։ Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Ծկիւտարէն Կամուրջ	Կամուրջէն Սկիւտար	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ	Պէշիկթաշէն Սկիւտար
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
— —	— —		
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իւսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իւսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գաւթ. Պէշկ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գաւթ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենանին Միջազգային Ընկ.ն

Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բօրեյզ 1 և 3 Լը Բէլթէյ փողոց (Գուլվառ տէ Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուստի իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին երականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը քանի՝ 4,545,160,943 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կլլատականի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հասուցթաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եւ տըրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Հ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Քննիչ-Գաստուիրակ

Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27.000.000
Պահեստի դրամ	»	52.002.500
Տարեկան հասոյթ	»	70.339.912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտախան. 20 21 22

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուական մը (... Ռէճէփ 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմընս Ցակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՒԼԻՍ ՊԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավլուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Ընդ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօլի Մաքրուճճըլար, Չարշըլը խան, Թիւ 21 194

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իպօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՕՅԼԸ (սրլրաճա), ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԻՒՐՈՒՄԸ, ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ, ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ, ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիքիօ	1785
Արքօսգօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Մէքսօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սոլէրօ	1200
Գօրօտինօ	1264	Տուրօ	2388	Հօրաքիօ	3600	Մօնգէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաքօ	1718	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Գրեւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2854	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Գրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրփիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1481	Ջիլսօ	1055	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բրալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Բինտա	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Տորօ շոգենաւը, նաւապետ Քըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Մուրիլլօ շոգենաւը. նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ ք ամսոյս 17ին. պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ձ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՍ

Թիւ 17—18, Քէչէճիլը Մէյէթ խան. Ղալաթիա

ՔՈՒՆ ՉՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԱՆՔՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ մաշա՛, նիհարցած անձերուն ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ՔՈՒՆ պարգեւելով անոնց կազմուածքը զօրացնելու, կիներու ԱՐԳԱՆԴԱԽԵՂԴՈՒԹԻՒՆԸ, ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆԸ, տղոց ՋՂԱՑԳՌՈՒԹԻՒՆԸ (նեվլաճե) և ամեն հասակի յատուկ ՋՂԱՑԱՒՈՒԹԻՒՆ (նեվրալժի) ու ԲԱՆԴԱՏԱՐՃԱԿԸ (սաեքլզամա) շուտով և հիմնապէս բուժելու միակ դարմանը ԺԷԼԻՆՕՅ ՕՇԱՐԱԿՆ է (Sirop Gelineau)։

ՔՈՒՆ ԲԵՐԵԼՈՒ ամէնէն ազդեցիկ, ամէնէն անվնաս և փորձուած դեղը ԺԷԼԻՆՕՅ ՕՇԱՐԱԿՆ է. որուն շնորհիւ կարճ ժամանակի մէջ կը բժշկուին ԴԻՒՐԱԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆՆ ու ժանտատենդէ (հիւմմա) առաջ եկած ուղեղային հիւանդութիւնները։

ԿԱՊՈՅՏ ՀԱԶԸ բուժելու ամէնէն ընտիր ու ազդեցիկ դեղը ԺԷԼԻՆՕՅ ՕՇԱՐԱԿՆ է, որ փոքրիկ հիւանդին առողջարար քուն պարգեւելով, գիշերները հազին սաստկանալը կ'արգիլէ ու տղուն զօրանալուն և ուժովնալուն կ'օգնէ։

Կը ծախուի ամեն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ 496 3—26

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 4 16 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դշ. 5 17 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։

Եշ. 6 18 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Եշ. 6 18 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։

Ուր. 7 19 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 58

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ուղղ. ամսոյ երկու անգամ կը մեկնի Լիվերբուլ և Ամերիկայի գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2405
Ուրանիա	7268	Աղլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակօսա	2166
Սէֆալօնիա	5517	Թարիֆա	2245
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէբբօ	2143	Մորօքքօ	1855
Բէտտր	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գատալօնիա	4845		

Դիմել առ ԺՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ

Joly et Seager

Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 57

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (120)

ՍԻՄՕՆ ՊՈՒԳԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

ԺԲ.

ԿՈՅՍ ԵՒ ՄԱՐՏԻՐՈՍ

Եւ սակայն, բոլոր այդ չքեղութեան հակառակ, հարսնիքը չափազանց տխուր անցաւ։

Էլֆրիտ օրէ օր կը հալէր կը մաշէր։

Ամէն առտու աւելի մանաւանդ հիմա ուրուականի մը երեւոյթը առած էր խեղճ աղջիկը։

Ծնողքը ցաւով կը տեսնէին իրենց աղջկան այդ վիճակը ու կը գուշակէին զայն կ'արգ մը պատշաճութեանց զոհած ըլլալնին։

Մարքիզը մանաւանդ որ իր փեսացուն սկիզբները բնաւ չէր տեսած ու նոյն իսկ անոր անունն ալ չիտէ՛ չիտակ չէր կրնար տալ, ամէնէն աւելի կը ցաւէր այս ամուսնութեան համար։

Թողած էր որ կինը իր ուզած կերպով առաջ տանի այս գործը՝ որուն արդիւնքը հիմա այնչափ սոսկալի կերպով կը խռովէր իր հօր սիրտը։

Մարքիզուհին անգամ սկսած էր մտածել թէ իր աղջիկը բնաւ չպիտի կրնար երջանիկ ըլլալ այնպիսի անձի մը հետ զոր չէր սիրեր։

Բոլոր բժիշկները անոր ըսած էին թէ մի՛ միայն ամուսնութիւնը կրնար փրկել այն հիւանդութենէն որ կը հալեցնէր, կը սպառէր խեղճ աղջիկը։

Սակայն անհրաժեշտ էր որ կնքուելիք ամուսնութիւնը անհաճոյ չըլլար Էլֆրէտի։

Մարքիզուհին համոզուած էր թէ Բակուանոյի իշխանը ոչ մէկ կերպով հաճելի կրնար ըլլալ իր աղջկան։

Խնդիրն է՛ն տարօրինակ կէտը հոն էր որ Էլֆրիտ բնաւ ընդդիմութիւն չէր ցուցուցած այդ ամուսնութեան դէմ։

Արդէն պէտք եղածէն աւելի հպարտ ըլլալուն, նոյն իսկ իր ծնողքին չպիտի կրնար ըսել թէ շա՛տ ցաւած է Ժագի կինը չըլլալուն համար։ Ցայտնի էր որ անտարբերութեամբ ընդունած էր իշխանին ձեռքը, ճիշդ ինչպէս որ պիտի ընդունէր իր ծնողքին կողմէ ներկայացուած ուրիշ ո՛ և է թեկնածուն։

Նալվուար ամուսինները սակայն, շատ անկարեւոր կը նկատէին այդ պարագան ու կ'ըսէին իրարու.

—Մեր խեղճ Էլֆրիտը կորսուած է։

Ամուսնութեան երեկոյեան իսկ, Էլֆրիտ սիրով հրաժեշտ տուաւ իր ծնողքին և ամուսնին հետ դէպ ի Հռոմ ուղղուեցաւ։

Իշխանը մասնաւոր կառախումբով ըրաւ այդ ճամբորդութիւնը և անա՛նկ վակոնով մը որ իրն էր։

Էլֆրիտ իր տանը չափ հանգիստ էր անոր մէջ։ Նոյն իսկ սենեկապանուհի մը ունէր իր տրամադրութեան տակ։

Բովանդակ ճամբորդութեան միջոցին իշխանը հազիւ անոր երեւցաւ։

Մեծ գորով մը ու միեւնոյն ատեն մեծ յարգանք մը ունէր թէեւ անոր նկատմամբ, բայց կը մտածէր որ երիտասարդ կինը պէտք էր հանդարտէր իր յուզմունքէն։

Վերջապէս Հռոմ հասան։

Էլֆրիտ Բակուանոյի ընդարձակ ապարանքին չքեղ մէկ մասին մէջ հաստատուեցաւ։

Այնպէս որոշած էին որ վեց ամիս Հռոմ պիտի բնակէին և վեց ամիս ալ Ֆրանսա։

Երբոր երիտասարդ կինը բաւական հանգստացաւ, իշխանը արտօնութիւն ուզեց իրեն ներկայանալու։

Էլֆրիտ շնորհալի կերպով ընդունեց զինքը ու երկուքը մէկ սքանչելի կերպով զարդարուն սրահի մը մէջ նստած, խօսակցիլ սկսան։

—Իշխանուհի՛, ըսաւ իշխանը անոր ձեռքը համբուրելէ ետքը, ինչպէ՞ս կը գտնէք Հռոմ քաղաքն ու Բակուանոյի ապարանքը։

Էլֆրիտ ջանաց խնդում երեւալ։

—Հռոմի համար, ըսաւ ժպտելով, չեմ կրնար որոշ բան մը ըսել, որովհետեւ առաջին անգամն է որ հոս կու գամ և դեռ ժամանակ չեմ ունեցած զայն այցելելու։ Միւս կողմէ վերջին ծայր կը սքանչանամ ձեր ապարանքին վրայ։

—Այսինքն մեր ապարանքին վրայ, չէ՞։

—Այո՛, ըսաւ Էլֆրիտ քիչ մը ատեն վարանում ցուցնելէ ետքը, այո՛, մեր ապարանքը։

—Բայց տակաւին չէք տեսած անոր է՛ն գեղեցիկ հրաշակերտը։

—Ի՞նչ է որ։

—Իմ ընդունելութեան դալիճներս գէշ չեն, բայց....

—Սքանչելի ալ են։

—Բայց իմ նկարներուս սրահս...

—Հրաշակերտ մը, չըսէ՞ք։

—Մօտ ատենէն անշուշտ զայն ալ պիտի տեսնէք։

—Ինչո՞ւ անմիջապէս տեսնելու չերթանք։

—Անկեղծօրէն ձեզի պիտի ըսեմ թէ ինչո՞ւ զայն անմիջապէս չէք կրնար տեսնել։

—Կը սպասեմ։

—Մեր ընտանիքին մէջ պահուած աւանդութեան մը համեմատ այդ նըկարները երիտասարդ աղջիկներու չեն ցուցուիր։ Գլուխ-գործոցներ են ամէնքն ալ և շատ բաց բաներ չեն, բայց վերջապէս աւանդութիւն մըն է և պէտք է զայն յարգել։ Այսպէս, մի միայն ամուսնացած կիները....։

—Բայց ես ամուսնացած չե՞մ։

—Ոչ բոլորովին, ըսաւ իշխանը ժպտելով։

Էլֆրիտ տժգունեցաւ։

—Ի՞նչ կ'ուզէք ըսել, հարցուց քիչ ետքը։

—Անշուշտ չեմ ուզեր զձեզ վիրաւորել, իշխանուհի։ Ես ձեր ձեռքը խնդրեցի ձեր ազնուական ծնողքէն, որովհետեւ անհուն գորով մը կը զգայի ձեզի նկատմամբ։ Ապահովաբար կը զգայի թէ դուք ինծի համար չէիք սնուցաներ այն անուշ և սքանչելի զգացումը որ սէր կը կոչուի, բայց այժմէն իսկ կը յուսամ թէ ապագային պիտի սկսիք զգալ շա՛տ աւելի բարձր զգացում մը, ամուսնական սէրը։ Դուք և ես, իշխանուհի, պարտականութեան գերիներ ենք։ Երկուքս ալ, շնորհիւ Աստուծոյ, քրիստոնէական կրօնքին մէջ կրթուած ենք և երկուքս ալ հարկաւ կը զգանք թէ մեզ զօդող կապը անքակտելի է։ Լսեցէք վիրապատուելի Տ. Վէրժինիի յորդորական խօսքերն ու Նալվուարի տիկին Մարքիզուհիին՝ ձեր մօրը խրատները. հիմա պէտք է որ ձեր ամուսնին օրինաւոր պահանջմանց գոհացում տալու չափ բարի ըլլաք։ Կ'արտօնէ՞ք որ այս իրիկուն՝ Իտալական հին սովորութեան համաձայն ճաշս ձեզի հետ ընեմ։

Էլֆրիտ թող տուած էր որ իր ամուսինը խօսի ու բնաւ չէր ընդմիջած զայն։

Կարծես թէ բան մը չէր լսեր, բան մը չէր հասկնար անոր խօսքերէն։ Վերջին ծայր կը տանջուէր, առանց սակայն իր ներքին յուզումը մատնելու։

Երբոր իշխանը իր խօսքը աւարտեց,

—Ինչպէս որ կ'ուզէք, պատասխանեց քաղցրութեամբ։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ իշխանը։

Բռնեց անոր ձեռքէն, համբուրեց և յանկարծ սկսաւ խօսիլ բոլորովին անկարեւոր նիւթերու վրայ։

—Բնաւ չէ՛ք տեսած ուրեմն Հռոմը, ըսաւ. պարագայ մը՝ որ յուսախաբութիւն կրել չպիտի տայ ձեզի։ Աւա՛ղ, յաւիտենական քաղաքը շա՛տ փոխուած է հիմա։

—Ես կը կարծէի թէ ա՛լ աւելի գեղեցկացած է։

—Մեծդ Աստուա՛ծ, բայց ո՞վ ըսաւ ձեզի ատիկա։

—Հայրս. մասնաւորաբար։

(Շարունակելի)